

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
кафедра географії та туризму

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ
С. ПОПОВО ТА ГЕТЕН

Корницькі Адам Бейлович

Студент IV-го курсу

Освітня програма 014 Середня освіта (Географія)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 7 /27 жовтня 2020 року

Науковий керівник: **Молнар Д. Стефан Стефанович**

PhD, доцент

Завідувач кафедри географії та туризму: **Молнар Йосип Йозефович**

к.г.н., доцент

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2021 року

Протокол № _____ / 2021

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

кафедра географії та туризму

Кваліфікаційна робота

**ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ
С. ПОПОВО ТА ГЕТЕН**

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Виконав: студент IV-го курсу

Корницькі Адам Бейлович

Освітня програма 014 Середня освіта (Географія)

Науковий керівник: **Молнар Д. Стефан Стефанович**

PhD, доцент

Рецензент: **Вінце Тімео Тіберійвна**

PhD, доцент

Берегове
2021

ЗМІСТ

Вступ	6
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ	7
1.1. Загальна характеристика с. Гетен.....	7
1.2. Загальна характеристика с. Попово	10
2. ВИКОРИСТАНІ ДАНІ, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ	13
3. РЕЗУЛЬТАТИ.....	15
3.1. Стан людських ресурсів с. Гетен.....	15
3.2. Стан людських ресурсів с. Попово.....	26
3.3. Порівняльна характеристика людських ресурсів двох населених пунктів	39
Висновки.....	45
Резюме	47
Список літератури	48
Список ілюстрацій	49
Список таблиць	50
Резюме (на українській мові).....	51
Декларація	52

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Földtudományi és Turizmus Tanszék

**CSONKAPAPI ÉS HETYEN HUMÁNERŐFORRÁSAINAK
ÖSSZEHASONLÍTÓ JELLEMZÉSE**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Kornicki Ádám

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 014 Középiskolai oktatás (Földrajz)

Témavezető: Molnár D. István

PhD, docens

Recenzens: Vince Tímea

PhD, docens

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	6
1. A VIZSGÁLT TELEPÜLÉSEK ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	7
1.1. Hetyen általános jellemzése	7
1.2. Csonkapapi általános jellemzése	10
2. FELHASZNÁLT ADATOK ÉS KUTATÁSI MÓDSZEREK.....	13
3. EREDMÉNYEK.....	15
3.1. A humán erőforrás helyzete Hetyenben	15
3.2. A humán erőforrás helyzete Csonkapapiban	26
3.3. A két település humán erőforrásának összehasonlító jellemzése.....	39
Következtetések	45
Összegzés	47
Irodalomjegyzék	48
Ábrák jegyzéke	49
Táblázatok jegyzéke	50
Ukrán nyelvű rezümé.....	51
Nyilatkozat.....	52

BEVEZETÉS

A munka fő célja, hogy egy összehasonlító jellemzést kapjunk Hetyen és Csonkapapi humánerőforrásáról.

Az összehasonlító jellemzés elvégzéséhez fontos feltárni, hogy a Csonkapapiban élő emberek hol, milyen munkakörben dolgoznak, s milyen szakmai képesítéssel rendelkeznek. A továbbiakban fontos azt is megvizsgálni, hogy Ukrajnában vagy külföldön vállalnak munkát, munkanélküliek, vagy hogy hányan vannak olyanok, akik még tanulnak. A kutatás első része, Hetyen humánerőforrás felmérése, a tavalyi kutatásunk eredményeként rendelkezésünkre áll. Az idén Csonkapapiban szeretnénk elvégezni a hasonló kutatást, illetve a továbbiakban összehasonlítani a két település adatait.

Felkutattuk azokat a forrásokat, szakirodalmakat (irodalomjegyzék), amelyekben Hetyenről, Csonkapapiról vagy környékéről írnak, s ezeket is felhasználtuk. A települések hivatalos adatait a Csonkapapi Polgármesteri hivatalából szereztük meg.

Kutatási módszerünk az ideai munka során is a terepi felmérés kérdőíves formája. A tavalyi munka során Hetyenben, most pedig a szomszédos településen Csonkapapiban végeztük kutatásunkat. A felméréshez a már tavaly összeállított és használt egyszerű és rövid kérdőívet használtuk fel.

Szerkezetét tekintve a munka három fejezetből épül fel. Az első fejezetben Hetyenről és Csonkapapiról kaphatunk általános információkat, a második fejezet a felhasznált adatokat és kutatási módszereket tartalmazza. A harmadik fejezetben a Hetyenről és Csonkapapiról kapott eredményeket ismerhetjük meg, valamint a két település humánerőforrásának főbb jellemzőit.

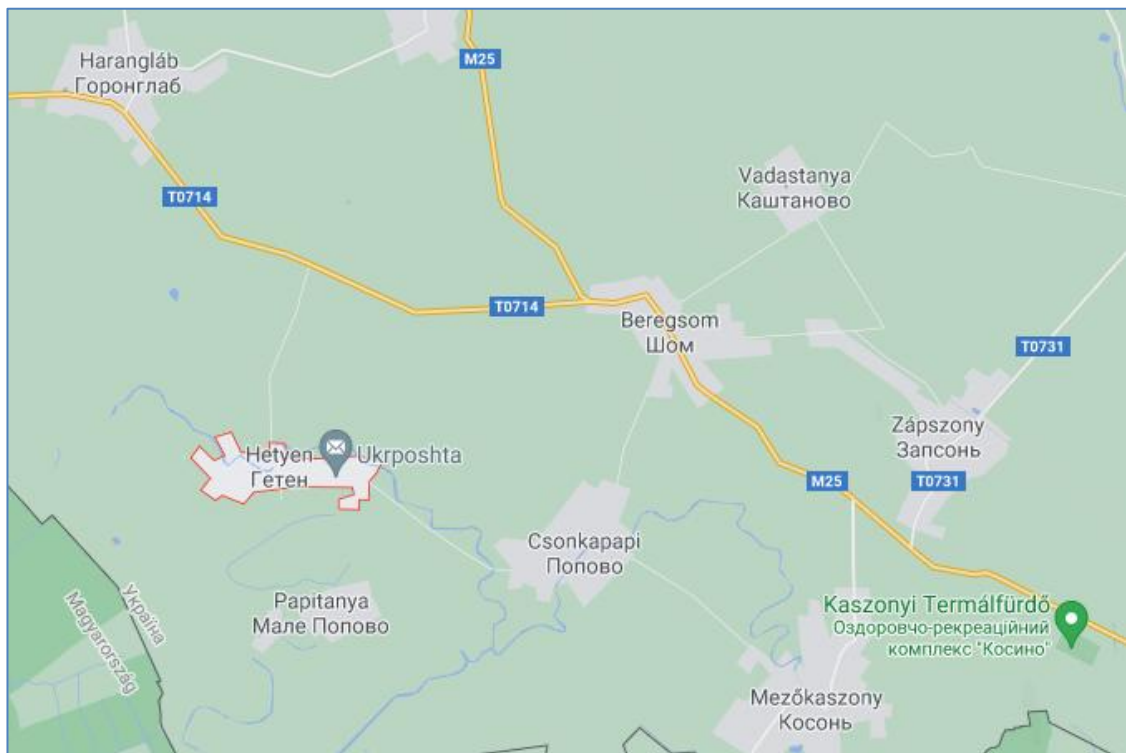
1. FEJEZET

A VIZSGÁLT TELEPÜLÉSEK ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

1. 1. HETYEN ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Hetyen magyar település a Beregszászi járásban. A település közigazgatásilag a szomszédos Csonkapaphoz tartozik, körülbelül 23 km-re a járásközpontról. A település az ukrán-magyar határ mentén található (1. ábra) (Botlik – Dupka, 1993).

Hetyen megközelíthető a Beregszász-Csap közút mentén található Beregsom felől, Csonkapapin át vezető úton, valamint Kaszony felől, és a Csonkapapin át vezető úton is (Kárpátinfo.net, Hetyen, 2019).

1. ábra. Hetyen elhelyezkedése

Forrás: Google Térkép, 2019

Hetyen síkvidéken helyezkedik el, abszolút magassága 102-120 méter között van, területe 1,278 km². Nem messze található Hetyentől a Kaszony-Bégányi-dombvidék melynek magassága a 170-220 métert is eléri (Molnár, 2009).

A falut két részre osztja a Micz patak, amely nem messze innét a Csarodába ömlik. A patak nyaranta általában kiszárad. A falu szélén a Magyarországi határnál található egy bányató.

A Tisza szabályozása előtt a Micz patak gyakran a falut elárasztotta és volt, hogy csak csónakkal lehetett közlekedni a településen, például a 2001-es árvíz idején (Lehoczky, 1996).

Hetyenben a síkvidékre jellemző növény- és állatfajok fordulnak elő. Növényfajok közül előfordulnak: akác-, tölgy-, nyár-, hársfa. Állatfajok: róka, vaddisznó, vadnyúl, fácán, őz, szarka, cinke, harcsa, csuka, kárász.

Nevének eredete: „*Első írásos említés „1270 Heytin”. Hetyen helységnev magyar eredetű, puszta személynévből keletkezett magyar névadással. Az alapjául szolgáló személynév [+1086: Heten]. A hetten a hét számnévnek lehet a származéka. Más feltevés szerint a törzsnévszerű szétszórtságban jelentkező Hetény helynevek valamilyen népcsoporthoz, nemzetséghez kapcsolódnak*”. (Kovács, 2016). „*A hatósági úton megállapított ukrán Lipove „Hetyen” tulajdonképpeni értelme „hársas”*” (Botlik – Dupka, 1993).

Történelme: Hetyen már a XIV. században rendezett magyar község volt, a Tisza jobb partján. Saját templommal rendelkezett, melyet a Kerecsényi család alapított és építtetett. 1566-ban tatár támadás érte a községet. A falut gyakran elárasztotta a Micze patak vize, mely a Tisza szabályozásával megszűnt. A község lakói kerékgyártással foglalkoztak mellékfoglalkozásként, az elkészített kerekeket városról-városra vitték eladni. Az itt élők a környező községekkel ellentétben hamarabb ismerkedtek meg a reformáció tanaival (Kovács, 2016).

Hetyen 1645-től 1739-ig Csonkapapihoz tartozott a vallást tekintve is, majd később anyagyülekezetté alakult. 1793-ban építették jelenlegi kőtemplomát, az egykori fatemplom helyén. Harangját korábban 1773-ban öntötték (Kovács, 2016).

Az község férfijai közül 30-an részt vettek az I. világháborúban, közülük 9-en soha nem tértek haza. A sztálinisták innét is hurcoltak el embereket 1944 őszén, pontosan 124 férfit, közülük 50-en odahaltak. A II. világháborúban is részt kellett venni a falu férfijainak, 21-en haltak ekkor hősi halált (Kovács, 2016).

Kárpátalján azokon a helyeken, ahol a gazdasági foglalkoztatottságot helyben oldották meg, a magyar nemzetiségűek aránya növekedést mutatott. Kárpátalján a magyar nyelv megőrzőjeként a falvak vannak első helyen, ilyen falu Hetyen is (Kovács, 2016).

Hetyen lakossága 1881-ben 490, 1941-ben 785 fő volt. Továbbá 1989-ben 870 fő, melyből 860 magyar, és 1991-ben 885 fő, melyből magyar 867 (Botlik – Dupka, 1993).

Hetyen állandó lakossága 2001-ben 761 fő volt. A lakosság 98,4%-a magyar és 1%-a ukrán nemzetiségű volt (Molnár – Molnár D., 2005). Hetyen lakossága 2015-ben már csak 662 fő volt (Kovács, 2016). 2017-ben 675 főre emelkedett, 2018-ra 590 főre csökkent le (Csonkapapi Polgármesteri hivatal, 2019).

A migráció Hetyenben már több éve jelen van. A migráció legfőbb oka a megélhetés, mert az itteni fizetésekből, bérekből nehezen lehet megélni. Így sok olyan fiatal és középkorosztályú ember van, aki külföldön vállal munkát, magasabb bérezésért. Ezek a személyek leginkább Magyarországon, Németországban, Csehországban és Nagy-Britanniában vállalnak munkát. Általában akik Magyarországra mennek dolgozni, már ott is terveznek a jövőben élni. Valamint a faluban jelen van a migrációnak az a formája is, amit ingázásnak hívunk. Ebbe a „csoportba” azok a személyek tartoznak, akik ideiglenesen a határon túl dolgoznak vagy tanulnak (Kovács, 2016).

A migráció ezen fajtái ma is jelen vannak a faluban. A külföldön dolgozók aránya ma is növekszik, valamint a Magyarországon tanuló fiatalok száma is.

A lakosság 2018-ban 590 fő volt, 293 férfi és 297 nő. A lakosság 94%-a magyar, 4%-a cigány, és 2%-a ukrán nemzetiségű (Csonkapapi Polgármesteri hivatal, 2019).

Hetyen állandó lakossága 590 (2018) fő, a hetyeni lakosok 88%-a Református, 11%-a Jehova Tanúja, és mindössze 1%-a Pravoszláv vallású. (Csonkapapi Polgármesteri hivatal, 2019).

Kárpátalján a Beregszászi járásra jellemző a fejlődés az ipart tekintve. A következő ipari ágazatok fordulnak elő a járásban: könnyűipar, az élelmiszeripar, a gépgyártás és a fafeldolgozás (Molnár, 2009).

Az ágazatok többsége Beregszászban és környékén összpontosul, a következő üzemek és gyárak találhatóak meg: Kotnar, Chizay, Bereg-Kábel, Numinátor. Hetyenből is szállítanak munkaerőt Beregszászba és környékére, például a „Chizay” boryárba és a „Numinátor”-ba ahol fűrészáruval és fafeldolgozással foglalkoznak.

Hetyen határában található egy pékség, Csonkapapi tulajdonossal. A pékség Hetyenből is foglalkoztat, munkalehetőséget biztosít két embernek. A faluban egy élelmiszer bolt működik, valamint két élelmiszer/kávézó, és egy barkácsbolt. Ezek a boltok is biztosítanak pár falubélinek munkalehetőséget.

További munkalehetőséget biztosít még a Hetyeni Általános Iskola, a Hetyeni Szivárvány Óvoda, és az Élim Hetyeni Napközi Otthon a megfelelő szakképzett személyeknek.

Fogyatékkal Élők „Élim” Hetyeni Református Napközi Otthona - *“Az otthon 2012. szeptember 2-án nyitotta meg kapuit, a Kárpátaljai Református Egyházkerület kezelésében működik, tulajdonosa – akárcsak a hasonló mezővári intézményé – a „Nefelejcs” Alapítvány, és közösen tartja fenn az egyházkerület, a Hetyeni Református Egyházközség, a környező települések gyülekezetei, valamint külföldi és belföldi adományozók”* (Kárpátalja.ma, 2016).

Hetyenre és környékére a mezőgazdaság jellemző. 1996-ban bomlott fel a faluban a kolhoz, s ekkor osztották szét az ahhoz tartozó vagyont. A tagoknak általában kb. 2 ha földet mértek ki, ezeket a földeket ma is művelik, vagy műveltetik (Kovács, 2018).

A faluban egy mezőgazdasági kft. található, de ennek működése az utóbbi időben egyre inkább hanyatlik. Vannak farmergazdák, akik saját traktorral, és a hozzá szükséges gépekkel rendelkeznek, ők általában 10-15 ha földet művelnek. Előfordul, hogy bérbe vesznek földeket más emberektől, s azokat is megművelik x tonna szemes termés fejében. A farmergazdák általában, vagy a szemes terményt értékesítik, vagy pedig otthon tartanak állatokat (sertés, borjú, tehén, baromfi stb.), és azokat értékesítik.

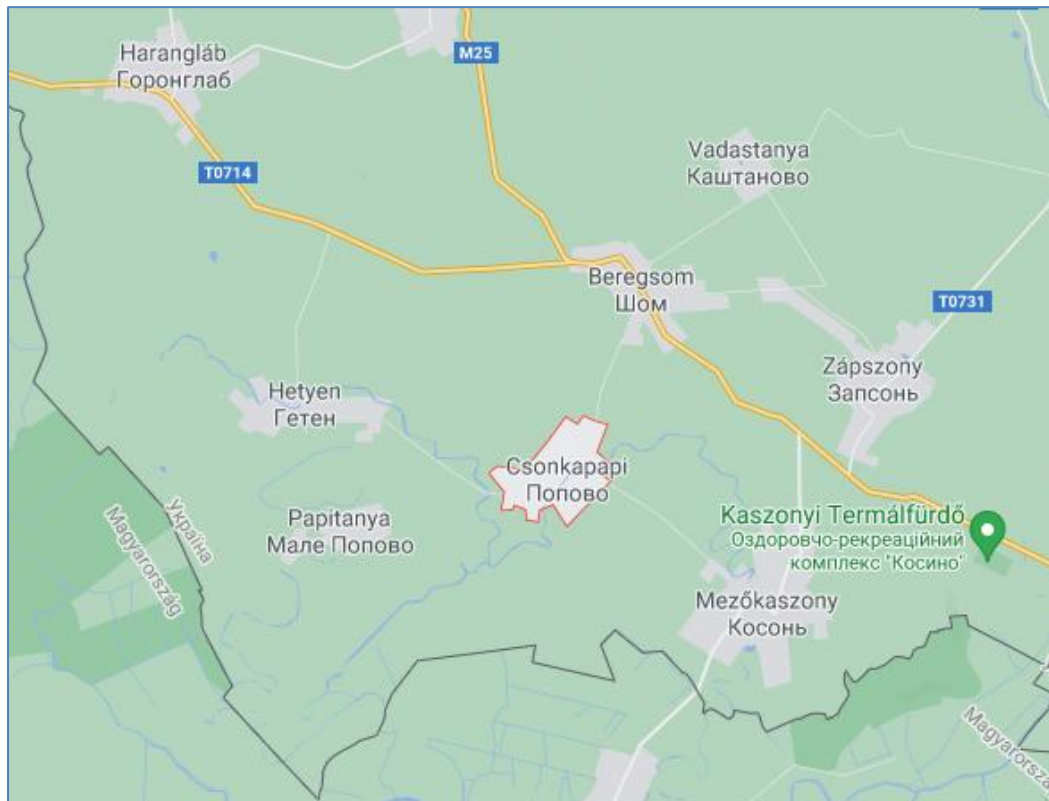
Hetyen termőföldjeit az említett farmergazdák, vagy családok művelik, valamint vannak cégek, akik a falu területén bérbe vesznek földeket a személyektől, x tonna szemes termés, vagy kézpénz fejében.

A falu határában az ukrán-magyar határ mentén erdő található. Az ide eső résznek, vagyis a hetyeni erdőnek van erdésze. Az erdő szélén található még egy méhes, amely magán kézben van.

A faluban méhészettel is foglalkoznak több családban, valamint asztalos munkával, fafaragással, festéssel, esetleg a hagyományos hímzéssel, szövéssel stb.

1.2. CSONKAPAPI ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

Csonkapapi az ukrán-magyar határtól nem messze, a Beregszászi járásban található, magyar település. A település Beregszásztól 22 km-re, a Beregsom–Mezőkaszony (Zápszony) vasútállomástól 5 km-re kerül el (2. ábra). Megközelíthető Mezőkaszony és Beregsom felől is, mindkét település bekötőútja a Beregszász-Nagydobrony-Csap közúthoz kapcsolódik (Botlik – Dupka, 1993).

2. ábra. Csonkapapi elhelyezkedése

Forrás: Google Térkép, 2020

Csonkapapi területe a Nagy Magyar Alföld részét képezve a Felső-Tisza vidékén fekszik. Nem messze a településtől a keleti részen húzódnak a Kárpátok vulkanikus előhegyei: a Kaszonyi- és a Zápszonyi-hegyek. A település területén keresztül folyik a Miczpatak, mely a Kaszonyi hegyből ered (Pallagi, 2010).

Csonkapapi Árpád-kori település, mely a régi időkben királyi birtokként funkcionált, majd Aba nemzetség birtoka volt. Tulajdonképpen a mai Csonkapapi két településből alakult ki, melyek Csonkás és Papi voltak. Az egyesülés azért következett be, mert Csonkás elpusztult, és az ott lakók a fallal körülvett Papiba menekültek. A XIV. század előtt a település Haraszi Erasmus katolikus pap birtoka volt, majd ezt követően a Kerecsényi család tulajdonában volt. 1567 körül a településen németek pusztítottak. A település férfijai részt vettek az I. és II. világháborúban. Előbbiben 12-en, utóbbiban 20-an haltak hősi halált (VERECKE TOUR Tourinform és Szolgáltató Iroda, Csonkapapi, 2020).

Csonkapapi lakosságszámáról az első említés 1816-ból maradt fenn, mely szerint a lakosság száma 479 fő volt. Az 1851-es adatok szerint már 627 fő élt a településen, 1881-ben pedig 655 fő. A századforduló idején a népesség megduplázódása volt megfigyelhető, miszerint 1910-ben 1120 fő lakott a településen. Még 1949-re 1178 főre emelkedett a

település lakosság száma, de 1969-ben már csak 1007 fő volt. A lakosság szám csökkenése a háborús időszak miatt alakult ki. A lakosság szám további csökkenésével 1982-ben már csak 994 fő élt a településen. 1989-re kis növekedéssel 1000 fő élt a településen (Pallagi, 2010).

A 2001-es népszámlálás adatai alapján a településen 929-en éltek. 2001-től további folyamatos népességszám csökkenés figyelhető meg, a születésszámok alacsony mutatója, a halálozások számának megnövekedése, és a migráció miatt. 2005-ben már csak 893-an, 2009-ben pedig 858-an éltek a településen (Pallagi, 2010).

A szovjet időkben Csonkapapiban búzát, kukoricát és más gabonaféléket termesztettek. Kiemelhető még az állattenyésztés, és a zöldségtermesztés is. A lakosok közül voltak, akik Beregszászba, valamint a környékbeli településekre jártak dolgozni (Botlik – Dupka, 1993).

A rendszerváltást követően a lakosok földterületeket kaptak, amelyeket megműveltek és megművelnek ma is, de már kisebb számban. Manapság a lakosok, ha nem szeretnének mezőgazdasággal foglalkozni, akkor vagy farmergazdáknak, vagy cégeknek adják bérbe földjüket termény vagy készpénz fejében.

A településen foglalkoznak méhészettel, fafaragással, asztalos munkákkal, festéssel stb. A legtöbb család saját részre nevel sertést, baromfiféléket, vagy tart esetleg szarvasmarhát. A település lakói Beregszászba, Munkácsra járnak gyárakba dolgozni, vagy a környező településekre. A településen munkalehetőséget a boltok, kávézók adnak, vagy az óvoda és általános iskola a szakképzett személyeknek.

2. FEJEZET

FELHASZNÁLT ADATOK ÉS KUTATÁSI MÓDSZEREK

A munka első fejezetének „A vizsgált települések általános jellemzése” megírásához alapul vettük Kovács Katalin: Hetyen népességföldrajza (2016) c. évfolyammunkáját, Kovács Katalin: A külföldön dolgozók jövőképeinek vizsgálata a Kaszonyi mikrorégió lakói körében (2018) c. szakdolgozatát, valamint Pallagi László: Papi térszerkezeti fejlődése (2010) c. szakdolgozatát.

Felkutattuk azokat a forrásokat, szakirodalmakat (Irodalomjegyzék), amelyekben Hetyenről, Csonkapapiról vagy környékéről írnak, s ezeket is felhasználtuk.

A települések hivatalos adatait Csonkapapi Polgármesteri hivatalából szereztük meg.

Kutatási módszerünk az idej munká során is a terepi felmérés kérdőíves formája volt. A tavalyi munka során Hetyenben, most pedig a szomszédos településen Csonkapapiban töltöttük ki a kérdőíveket. A felméréshez a tavaly is használt egyszerű és rövid kérdőívet használtuk fel. A kérdőívben csak olyan kérdéseket tettünk fel, amelyek nem túl személyesek, s gondoltuk, hogy a válaszadók szívesen megválaszolnak. A kérdőívet tavaly Hetyenben 247 lakóházban töltöttük ki, az idén pedig Csonkapapiban 327-ben. A településen sorban látogattunk meg minden utcát. A lakosok segítőkészek voltak a kitöltés kapcsán.

A kérdőívvel a következő információkat szereztük be minden házban a családokról: lakosok száma, nemzetisége, vallása, felnőttek száma, itthon tartózkodó személyek száma. Ukrajnában és külföldön dolgozók száma, munkahelyük helyszíne, foglalkozásuk, szakmájuk. Kiderült a munkanélküliek száma, annak oka, és az eredeti szakmájuk. A felnőtt tanulók iskolavégzésének helyszíne és a szak, amelyen tanulmányukat folytatják.

Az Excelben összesített válaszokat az SPSS program segítségével elemeztük ki. A megkapott adatokból az Arc GIS 10.4.1-es program segítségével készítettük el a munkában látható térképeket.

A alábbiakban (3. ábra Kérdőív) láthatjuk az összeállított kérdőívet, és annak kitöltött változatát.

Cím:

Lakosok száma: Nemzetisége: Vallása:

Felnőttek száma: Ezek közül itthon tartózkodik:

UA-ban dolgozik:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Külföldön dolgozik:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Nem dolgozik:

Mert: Szakmája:

Mert: Szakmája:

Mert: Szakmája:

Tanul:

Hol? Szak:

Hol? Szak:

Hol? Szak:

Cím: Hetyen + Beke ut 1

Lakosok száma: 4 Nemzetisége: magyar Vallása: Református

Felnőttek száma: 3N, 2F Ezek közül itthon tartózkodik: 3N, 1F

UA-ban dolgozik: 1N

Hol? Beregndsz Mit? Gyári munkás Szakmája: Középszkolai végzettség

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Külföldön dolgozik: 1F

Hol? Magyarország Mit? Közműves Szakmája: Középszkolai végzettség

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Hol? Mit? Szakmája:

Nem dolgozik: 2N, 1F

Mert: 1N, nyugdíjas Szakmája: Általános iskolai végzettség

Mert: 1N, GYES Szakmája: Középszkolai végzettség

Mert: 1F, nyugdíjas Szakmája: Középszkolai végzettség

Tanul:

Hol? Szak:

Hol? Szak:

Hol? Szak:

3. ábra. Kérdőív

3. FEJEZET

EREDMÉNYEK

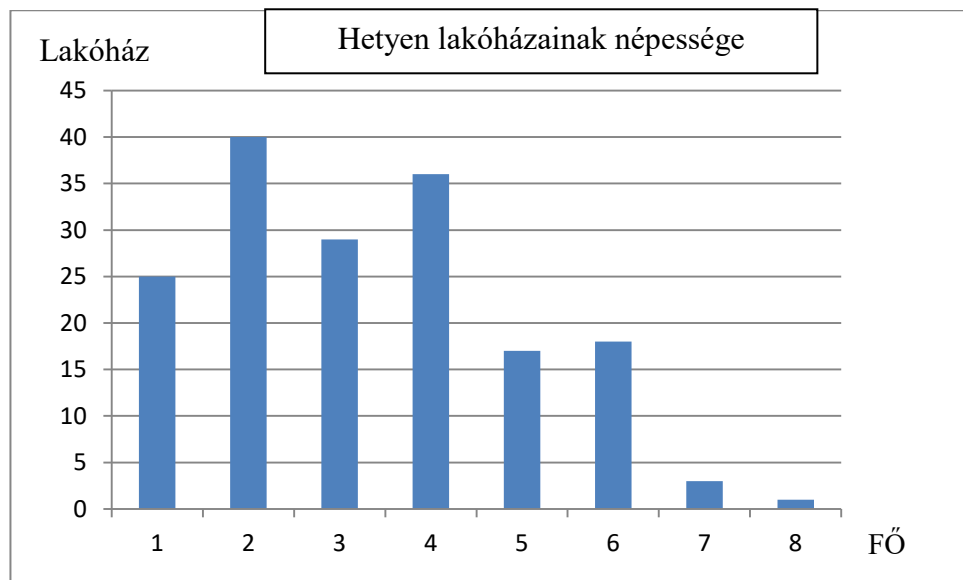
3.1. A humánerőforrás helyzete Hetyenben

Hetyenben 247 kérdőív lett kitöltve. A lakosok segítőkészek voltak a kitöltés kapcsán. A kérdőívek kiértékelése után a következő eredményeket kaptuk.

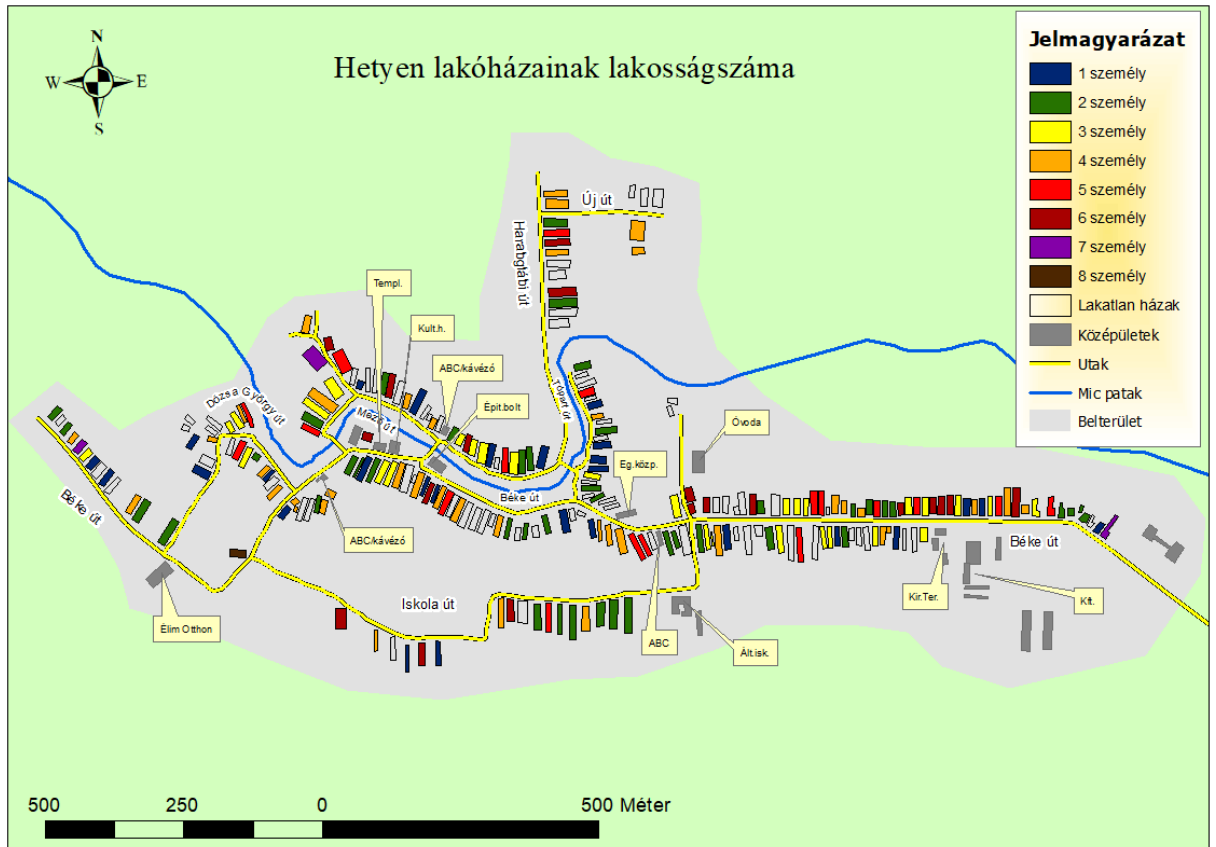
Hetyenben összesen 247 épület található. A 247 épületből 78 olyan épület van, amelyikben egy személy sem lakik. Ez a 78 épület jelen esetben nem csak a lakóházakat jelenti, hiszen ide van számolva például: a Református Templom, a Királyság Terem, boltok, iskola, óvoda stb. A településen a „sok” (78) üresen álló lakóház a kivándorlási folyamat miatt alakult ki. Nagyon sokan vándoroltak, és vándorolnak el ma is a településről általában külföldre a jobb megélhetés lehetősége miatt.

A legtöbb lakóházban ketten laknak, szám szerint 40-ben. Sok házban laknak négyen (36), és hárman (29). A faluban 25 olyan lakóépület van, ahol csak egy ember él. Hetyenben több nagyobb család is él, hiszen 18 olyan ház van, ahol hatan, és 17 olyan ház van, ahol öten élnek, sőt 3 házban heten, és egyben pedig nyolcan laknak (4., 5. ábra).

A kérdőívből megtudhatjuk, hogy Hetyenben összesen 558 ember él.

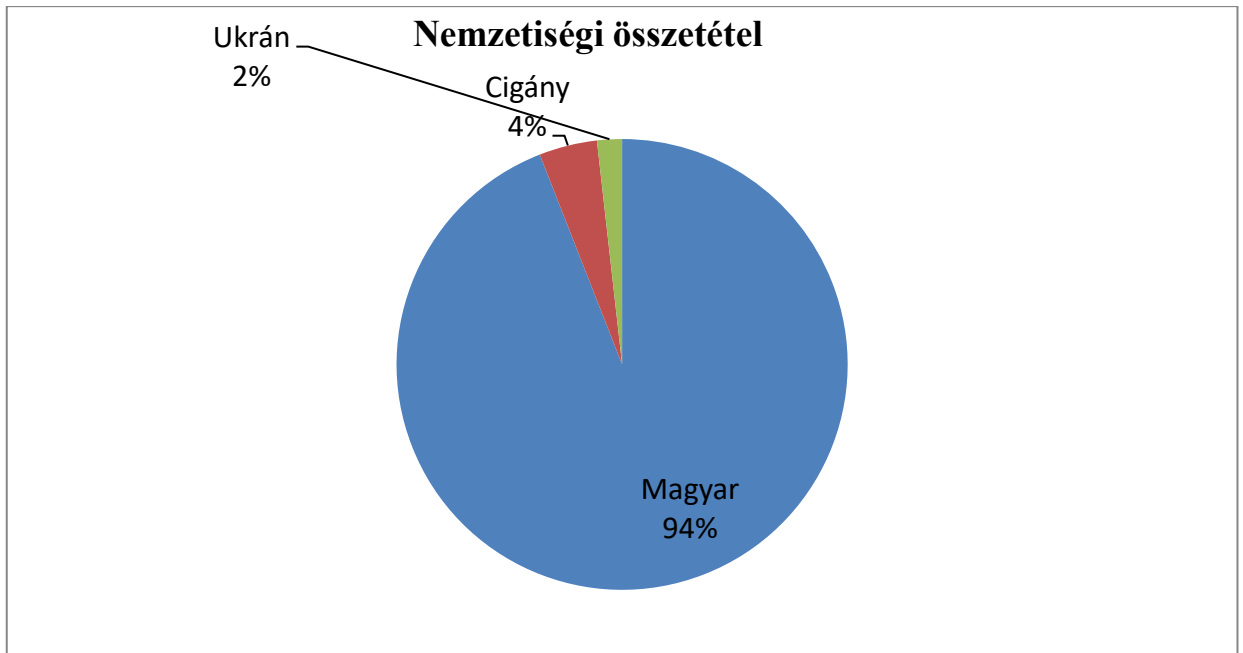
4. ábra. Hetyen lakóházainak népessége

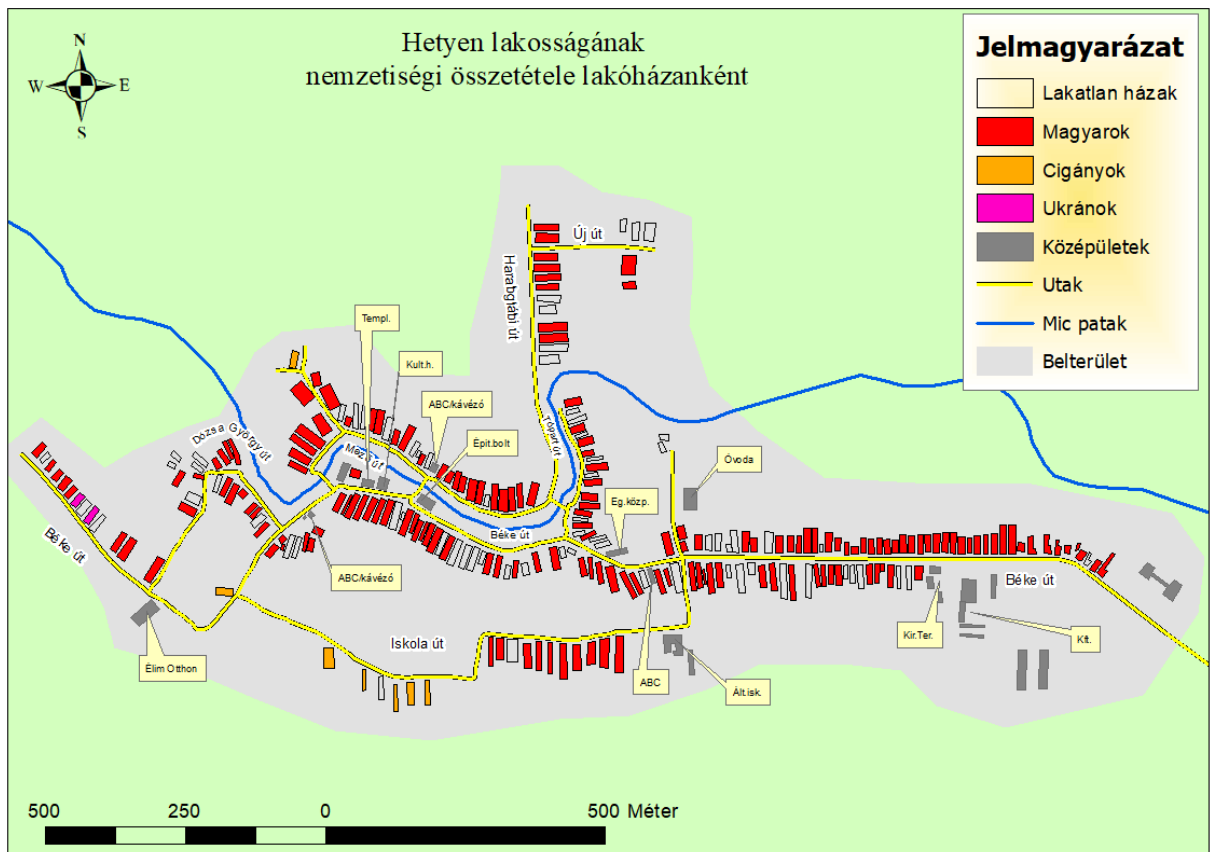
5. ábra. Hetyen lakóházainak lakosság száma

A falu nemzetiségét tekintve, azt figyelhetjük meg, hogy a legtöbb ember magyar nemzetiségű, hiszen 158 házban élnek magyarok. A településen kis számban, de jelen vannak a cigány nemzetiségűek is, ezek a személyek összesen 7 házban élnek. A legkevesebb személyt számláló nemzet az ukrán, hiszen csak 2 olyan lakóház van, ahol ukránok élnek.

Az alábbi diagram (6. ábra) alapján a hetyeni lakosok 94%-a magyar, 4%-a cigány, és 2%-a ukrán nemzetiségű.

6. ábra. Hetyen nemzetiségi összetétele

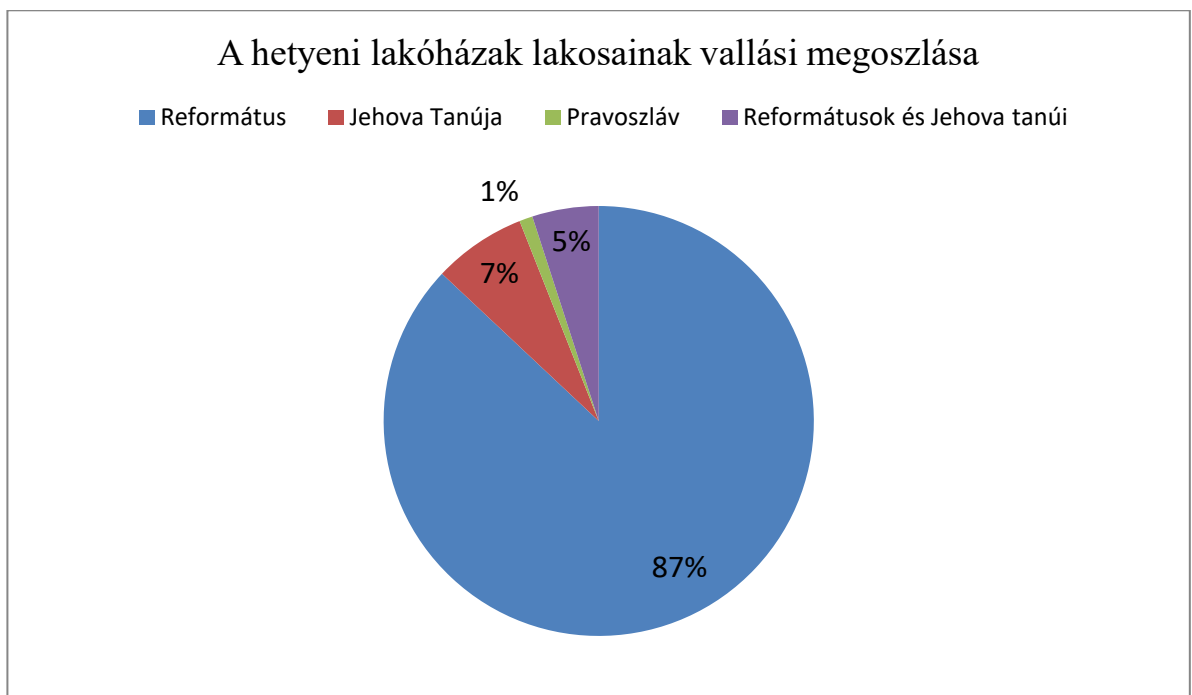

7. ábra. Hetyen lakosságának nemzetiségi összetétele lakóházanként

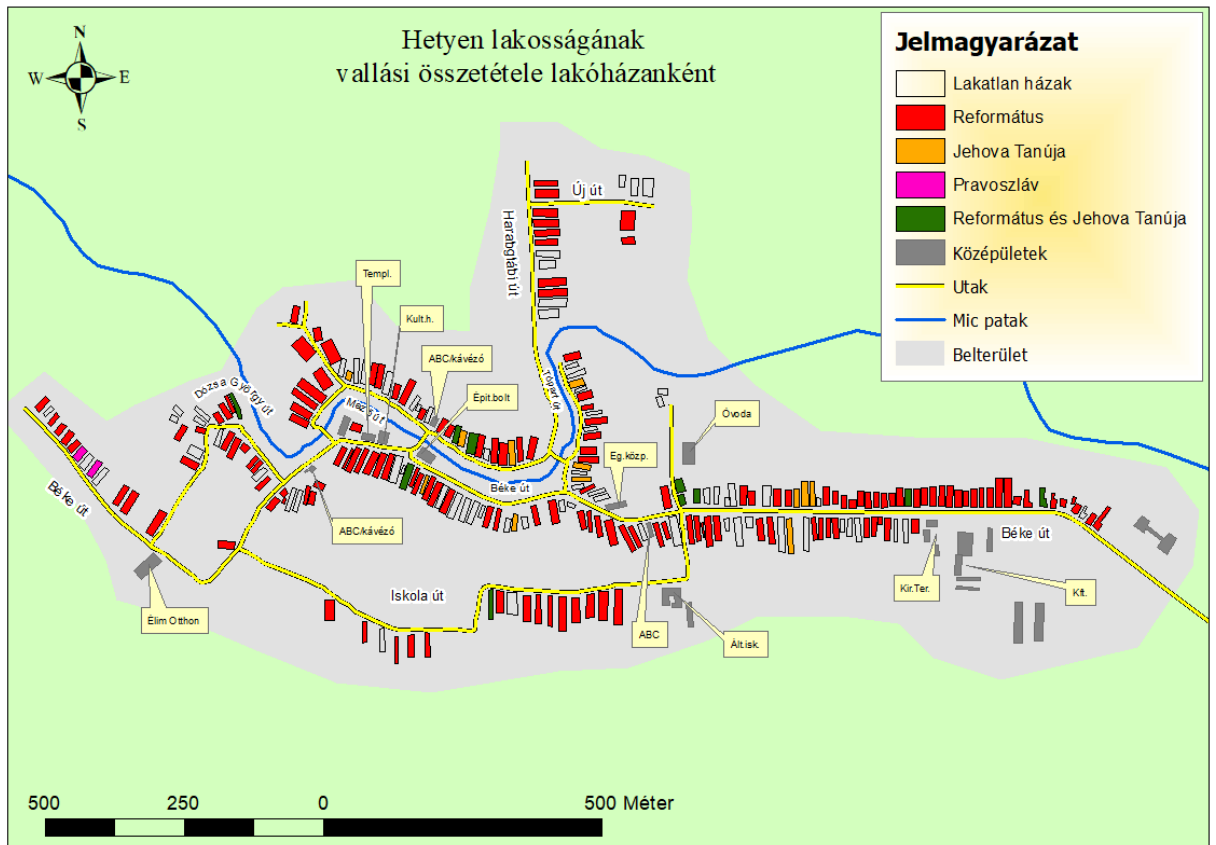
A kitöltött kérdőívek alapján a Hetyenben élő személyek három vallást gyakorolnak, ezek a következők: Református, Jehova Tanúja és a Pravoszláv.

A lakóházak közül a legtöbben (147 ház), Reformátusok élnek. Jehova Tanúi már jóval kevesebb házban- (11 ház), Pravoszlávok pedig még kevesebb (2 ház) házban élnek. Megfigyelhetőek a vegyes vallású családok is. Nyolc olyan lakóház van a településen, ahol a családtagok vegyesen a Református és a Jehova Tanúi vallást gyakorolják.

Lakóházbeli viszonyításban elmondhatjuk, hogy a heteyeni lakóházak 87%-ában Reformátusok-, 7%-ában Jehova Tanúi-, 1%-ában Pravoszlávok-, 5%-ában pedig Reformátusok és Jehova Tanúi vegyesen élnek.

8. ábra. A heteyeni lakóházak lakosainak vallási megoszlása

9. ábra. Hetyen lakosságának vallási összetétele lakóházanként

Hetyenben 445 felnőtt, vagyis 18 év fölötti ember él. A nemek a következőképp oszlanak meg: 218 férfi, és 227 nő. Mivel az 558 személyből 445 felnőtt, így megkapjuk, hogy 113, 18 év alatti fiatal (csecsemő, óvodás, iskolás, középiskolás) van Hetyenben.

A településen összesen a 445 felnőttből 340 személy tartózkodik itthon, vagyis nem külföldön vállal munkát. A 340 személy nemenként: 140 férfit és 200 nőt jelent. Ezek a személyek azok, akik „itthon” Ukrajnában dolgoznak, vagy nem dolgoznak, esetleg még felsőfokú szakképesítésben vesznek részt.

A hetyeni 445 felnőtt személyből 140 személy dolgozik Ukrajnában, 78 férfi és 62 nő. Vannak olyan személyek, akiknek állandó bejelentett munkahelyük van, de sok olyan ember van, aki Hetyen, vagy környékén vállal alkalmi munkát, és ebből próbálja családját eltartani.

Az alábbi táblázatban (1. táblázat) összesítve vannak a helyszínek, és az ott dolgozó emberek száma.

1. táblázat

**Az Ukrajnában dolgozó emberek munkahelyének helyszíne,
és az ott dolgozók száma**

Sorsz.	UA-ban hol dolgozik?	Fő
1	Hetyen	56
2	Hetyen és környéke	19
3	Beregszász	20
4	Mezőkaszony	17
5	Beregszászi járáson belül	6
6	Hetyeni Élim otthon	3
7	Csonkapapi	3
8	Bátyú	3
9	Hetyeni Óvoda	2
10	Jánosi	2
11	Ungvár-Beregszász	1
12	Nagybégány	1
13	Nagydobrony	1
14	Bátyú-Királyháza	1
15	Hetyen-Nagydobrony	1
16	Hetyen-Beregszász	1
17	Harangláb	1
18	Bótrágy	1

A legtöbb személy Hetyenben dolgozik, mivel ide tartoznak az iskolában dolgozók, bolti eladók, könyvtáros stb. Magas számban dolgoznak még Hetyen és környékén, Beregszászban, Mezőkaszonyban, és a Beregszászi járáson belül.

2. táblázat

Az Ukrajnában dolgozó személyek foglalkozása

Sorsz.	Foglalkozása	Fő:	Sorsz.	Foglalkozás:	Fő
1	Alkalmi munkás	23	26	Sofőr	1
2	Gyári munkás	15	27	Óvodavezető	1
3	Varró	12	28	Hitoktató	1
4	Farmer	10	29	Óvónő	1
5	Technikai munkás	7	30	Könyvtáros	1
6	Bolti eladó	5	31	Biológia tanár	1
7	Kőműves	5	32	Igazgató (Élim Otthon)	1
8	Vasúti pályamunkás	3	33	Fizika-matematika tanár	1
9	Pék	3	34	Iskolaigazgató	1
10	Buszsofőr	3	35	Szervező pedagógus	1
11	Tanítónő	3	36	Angol tanár	1
12	Mezőgazdasági munkás	2	37	Recepció	1
13	Vállalkozó	2	38	Kertész	1
14	Méhész	2	39	Sürgősségi ápoló	1

15	Magyar nyelv és irodalom tanár	2	40	Benzinkuton kasszás	1
16	Felcser	2	41	Fodrász	1
17	Benzinkutnál munkás	2	42	Egészségügyi dolgozó	1
18	Munkavezető	2	43	Informatika tanár	1
19	Szakács	2	44	Teher vonat kísérő	1
20	Autószerelő	2	45	Lelkipásztor	1
21	Takarítónő	2	46	Kémia, biológia tanár	1
22	Ukrán nyelv és irodalom tanár	2	47	Kovács	1
23	Nevelő	2	48	Történelem tanár	1
24	Erdész	1	49	Szabász	1
25	Rajz tanár	1			

Hetyenben a legtöbb ember alkalmi munkából él meg, mivel a faluban nem sok munkalehetőség van biztosítva az emberek számára, ezért bármilyen alkalmi munkát elvállalnak akár még a szakmával rendelkezők is, ha a lehetőség adott (2. táblázat). Sokan dolgoznak gyárakban (Beregszász), varrodában (Mezőkaszony), de farmerként is saját településükön. Jellemző szakma még az emberek körében a: technikai munkás, bolti eladó, kőműves, vasúti pályamunkás, pék, buszsofőr, tanítónő, mezőgazdasági munkás, vállalkozó, méhésztanár, autószerelő is.

3. táblázat

Az Ukrajnában dolgozó személyek szakmái

Sorsz.	Szakmája	Fő:	Sorsz.	Szakma:	Fő
1	Középiskolai végzettség	93	16	Történelem tanár	1
2	Általános iskolai végzettség	7	17	Kertészmérnök	1
3	Tanítónő	5	18	Informatikus	1
4	Agonómus	3	19	Mozdonyvezető	1
5	Bolti eladó	3	20	Lelkipásztor	1
6	Ápoló	2	21	Kémia-biológia tanár	1
7	Felcser	2	22	Földrajz tanár	1
8	Magyar nyelv és irodalom tanár	2	23	Könyvtáros	1
9	Ukrán nyelv és irodalom tanár	2	24	Alsós tanítónő	1
10	Ács	1	25	Koreográfus	1
11	Képzőművész	1	26	Biológia-földrajz tanár	1
12	Mezőgazdász	1	27	Fizika tanár	1
13	Fodrász	1	28	Matematika tanár	1
14	Óvónő	1	29	Francia nyelv tanár	1
15	Varrónő	1			

A legtöbb felnőtt személy csak középiskolai végzettséggel rendelkezik (93 fő). A második legtöbb személyek azok, akik csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ez általában már az idősebb korosztálynál figyelhető meg, mert az ők idejében még nem volt sok lehetőség a magasabb iskolai szint megszerzésére (3. táblázat). A fiatalabb korosztálynál figyelhető már meg a szakma, vagy diploma megszerzése, de ez sem minden család számára volt elérhető. Említésre méltó számban rendelkeznek személyek tanítónői, bolti eladói, ápolói, felcseri, tanári diplomával is.

A heteyeni 445 felnőtt személyből 99 személy dolgozik külföldön, 75 férfi és 24 nő. Az emberek külföldi munkavállalása általában a jobb megélhetési viszonyok miatt alakul ki. A jelentős munkalehetőség és a magasabb bérezés miatt általában a férfiak, de előfordul, hogy a nők is elhagyják hónapokra otthonukat, családjukat, mert rákényszerülnek. Az alábbi táblázatot (4. táblázat) megfigyelve arra a következtetésre juthatunk, hogy a faluból legtöbben a hozzánk legközelebb fekvő országban Magyarországon vállalnak munkát. Jelentős számban dolgoznak még heteyeniek Csehországban, Németországban, de akár Angliában is.

Ami a falu problémájaként említhető az emberek külföldi munkavállalásában, elsősorban az, hogy a szakképzett munkaerő is elvándorol más országba dolgozni, másodsor, hogy vannak személyek, akik már letelepedést is kezdeményeznek más országban, elhagyva ezáltal szülőfalujukat.

4. táblázat

Külföldi munkavállalók munkahelyének helyszíne

Sorsz.	Külföldön hol dolgozik?	Fő
1	Magyarország	56
2	Csehország	29
3	Németország	10
4	Anglia	4

Ha az alábbi (5. táblázat) táblázatot megfigyeljük, itt a külföldön dolgozók foglalkozása van feltüntetve, személyszámmal együtt. A külföldi munkavállalók közül legtöbben gyárakban, kőművesként, alkalmi munkásként vagy éttermi munkásként dolgoznak. A gyárakban, és kőművesként azért könnyebb elhelyezkedni, mivel nem igényelnek felsőfokú diplomát, vagy szakmát.

5. táblázat**Külföldi munkavállalók foglalkozása**

Sorsz.	Foglalkozás	Fő
1	Gyári munkás	48
2	Kőműves	25
3	Alkalmi munkás	8
4	Éttermi munkás	5
5	Pincér	3
6	Ápoló	2
7	Mezőgazdasági munkás	1
8	Építőipari munkás	1
9	Bolti eladó	1
10	Szakács	1
11	Tánc tanár	1
12	Hegesztő	1
13	Sofőr	1
14	Elektronikai mérnök	1

A külföldön dolgozók legtöbbször csak középiskolai végzettsége van. De előfordul, mint már említettük is, hogy diplomás, szakmával rendelkezők is külföldön vállalnak munkát, és nem feltétlen helyezkednek el szakmájukban (6. táblázat).

6. táblázat**Külföldi munkavállalók szakmája**

Sorsz.	Szakma	Fő	Sorsz.	Szakma	Fő
1	Középiskolai végzettség	68	11	Felsőfokú végzettség	1
2	Általános iskolai végzettség	5	12	Tanítónő	1
3	Pincér	3	13	Koreográfus	1
4	Csővezeték szerelő	2	14	Testnevelés tanár	1
5	Ápoló	2	15	Könyvelő	1
6	Felcser	2	16	Szakács	1
7	Cukrász	2	17	Kémia, biológia tanár	1
8	Magyar nyelv és irodalom tanár	2	18	Varrógép szerelő	1
9	Szobafestő	2	19	Elektronikai mérnök	1
10	Történelem tanár	1	20	Óvodapedagógus	1

A heteyeni 445 felnőtt személyből 196 személy nem dolgozik, 60 férfi és 136 nő. A legtöbb ember azért tartozik a munkanélküliek csoportjába, mert már elérte a nyugdíjas kort (7. táblázat). A nők körében megfigyelhető, hogy sokan otthon vezetik a háztartást, vagy még gyereket nevelnek egyedül, mert férjük külföldön vállal munkát. Vannak olyan személyek

akik rokkantsági nyugdíjban részesülnek, hiszen nekik nem megfelelő az egészségügyi állapotuk a munkavállaláshoz. Előfordul olyan is, hogy a nők nem találnak megfelelő munkalehetőséget, hiszen legtöbbször a közelben szeretnék munkát vállalni a családi feladatok teljesítése mellett.

7. táblázat

A nem dolgozók munkanélküliségének okai

Sorsz.	Nem dolgozik, mert...	Fő
1	Nyugdíjas	124
2	Háztartásbeli	48
3	Rokkant nyugdíjas	11
4	GYES	7
5	Nem talál munkalehetőséget	2
6	Leépítés volt a munkahelyen	1
7	Kedvezményes nyugdíjas	1
8	Egészségügyi okok miatt	1
9	Szociális nyugdíjas	1

Ahogy az alábbi táblázat is mutatja (8. táblázat) a munkanélküliek körében sok embernek nincs is szakmai végzettsége, s közép- vagy általános iskolai végzettséggel még nehezebb munkát találni.

8. táblázat

A nem dolgozók szakmája

Sorsz.	Szakma	Fő
1	Középiskolai végzettség	118
2	Általános iskolai végzettség	61
3	Cukrász	2
4	Fodrász	2
5	Boltvezető	1
6	Tanítónő	1
7	Mozdony vezető	1
8	Óvodapedagógus	1
9	Biológia tanár	1
10	Földrajz tanár	1
11	Agronómus	1
12	Ukrán nyelv és irodalom tanár	1
13	Mezőgazdász	1
14	Kereskedelmi szakember	1
15	Szakács	1
16	Állatorvos	1
17	Könyvelő	1

A heteyeni 445 felnőtt személyből 10 személy tanul, 5 férfi és 5 nő. Ahogy az alábbi táblázat (9. táblázat) mutatja legtöbben idehaza, Beregszászban vagy Ungváron folytatják tanulmányaikat, de előfordul, hogy inkább Magyarországon tanulnak tovább az ukrán nyelv nem megfelelő szintű tudása miatt.

9. táblázat

A felnőtt tanulók tanulmányi végzésének helyszíne

Sorsz.	Város	Fő
1	Beregszász	4
2	Budapest	2
3	Debrecen	2
4	Ungvár	1
5	Kisvárd	1

Ha az alábbi táblázatot (10. táblázat) megfigyeljük azt vehetjük észre, hogy minden hallgató más-más szakon folytatja tanulmányait, mindenki igyekszik olyan szakmát választani, ami nekik tetszik, s amiben szeretne majd dolgozni.

10. táblázat

A szakok, amelyeken a tanulók tanulmányaikat folytatják

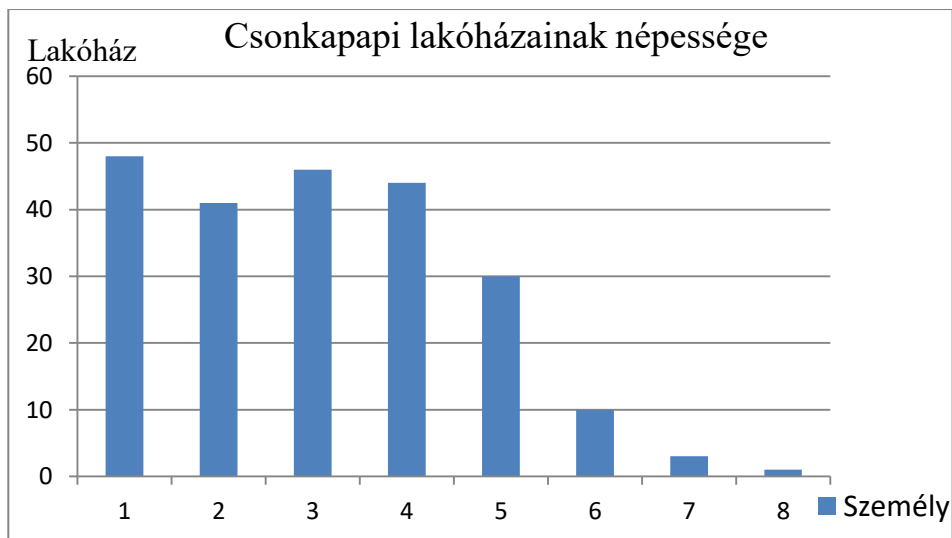
Sorsz.	Szak	Fő
1	Zeneművészet	1
2	Kommunikáció és médiatudomány	1
3	Fogtechnikus	1
4	Informatikus	1
5	Orvos	1
6	Földrajz tanár	1
7	Történelem tanár	1
8	Patikus	1
9	Gimnázium	1
10	Középiskola	1

3.2. A humánerőforrás helyzete Csonkapapiban

A munka során a kérdőíves felmérést Csonkapapiban végeztük el. A településen az épületek alapján 327 kérdőívet töltöttünk ki. Az ott élő lakosság a munka eredményességét segítette segítőkészségével és aktivitásával. A következőkben a kitöltött kérdőívek kiértékelése/kiemlézése alapján kapott eredményeket mutatjuk be.

Felméréseink alapján Csonkapapiban 327 épület található. A 327 épület közül 104 épületben nem lakik egy személy sem. A 104 épület többségében üres lakóházakat jelent, de ide tartoznak a középületek is, mint például a Református Templom, Ifjúsági terem, Missziós központ, óvoda, boltok, kávézók stb. A település lakóházainak 28%-a üres, vagyis nincs lakója. Ez az arány úgy vélem magasnak mondható. Az üres lakóházak elnéptelenedése az idősebb korosztály elhalálózásával, és a fiatal korosztály jobb megélhetési lehetőségek miatti külföldre (legtöbb esetben az anyaországba) való kivándorlásával magyarázható.

A lakott 223 lakóház közül a legtöbben, szám szerint 48-ban csak egy személy él. Ehhez hasonlóan 46 lakóházban három személy-, 44 lakóházban négy személy- és 41 lakóházban két személy él. 30 olyan lakóház van, ahol öt személy-, illetve 10 olyan lakóház, ahol hat személy él. Mindössze csak 3 lakóházban élnek heten, és 1 lakóházban nyolcan (10. ábra).

10. ábra. Csonkapapi lakóházainak népessége

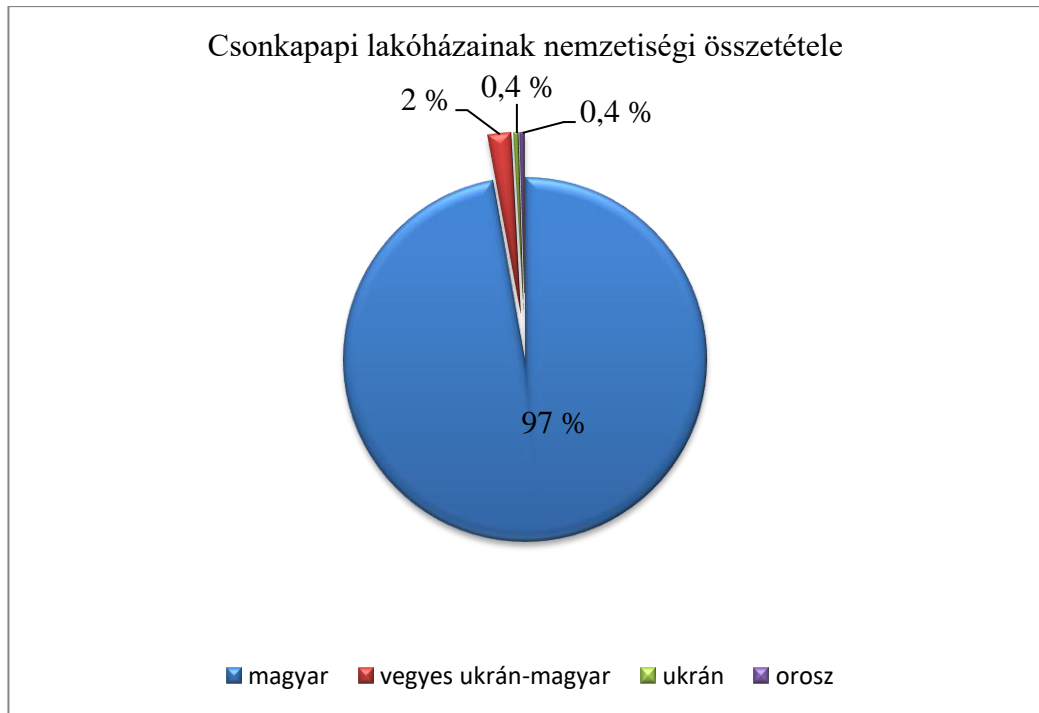
A felmérésünk alapján Csonkapapi lakossága 683 fő. A 2001-es ukrainai népszámlálási adatok alapján, akkor a település lakossága 929 fő volt (Molnár – Molnár D.).

Azt állapíthatjuk meg, hogy 19 év alatt jelentős népesség csökkenés figyelhető meg. A népesség csökkenésének többe között két oka lehet, ez a migráció (az állandó lakóhely megváltoztatása) és a születés számok csökkenése.

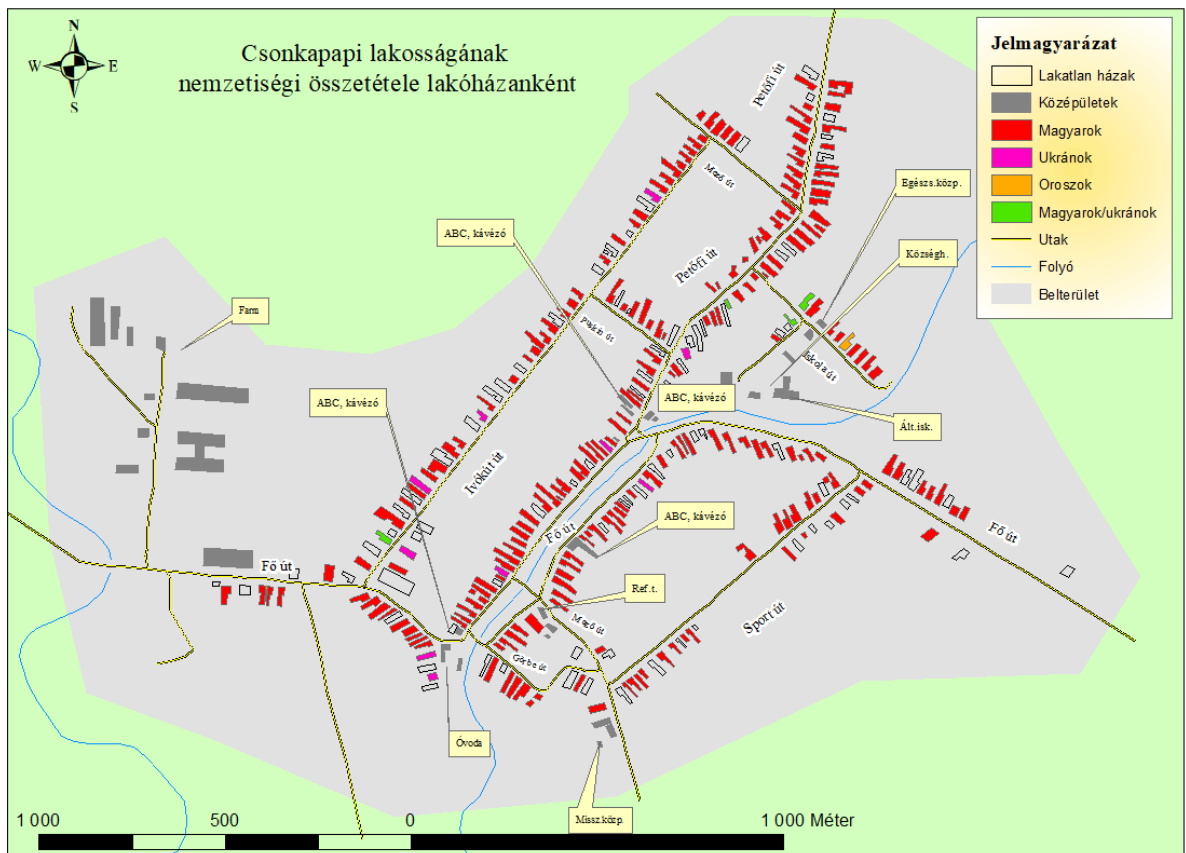

11. ábra. Csonkapapi lakóházainak lakosság száma

A település nemzetiségi összetételét vizsgálva a következő adatokat kaptuk: 216 lakóházban élnek magyar ajkú személyek, 1 házban ukrán- valamint 1 házban orosz ajkúak. Vegyes magyar-ukrán családok is élnek a településen, összesen 5 házban. Százalékos arányt tekintve a lakóházak 97%-ában magyar, 0,4%-ában ukrán, 0,4%-ában orosz, és 2%-ában vegyes ukrán-magyar nemzetiségű emberek élnek.

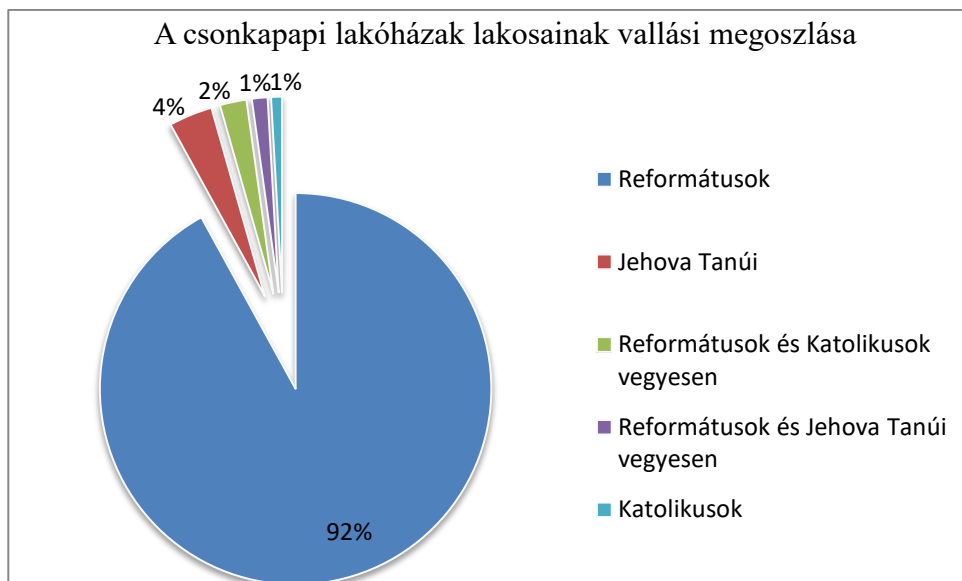

12. ábra. Csonkapapi lakóházainak nemzetiségi összetétele

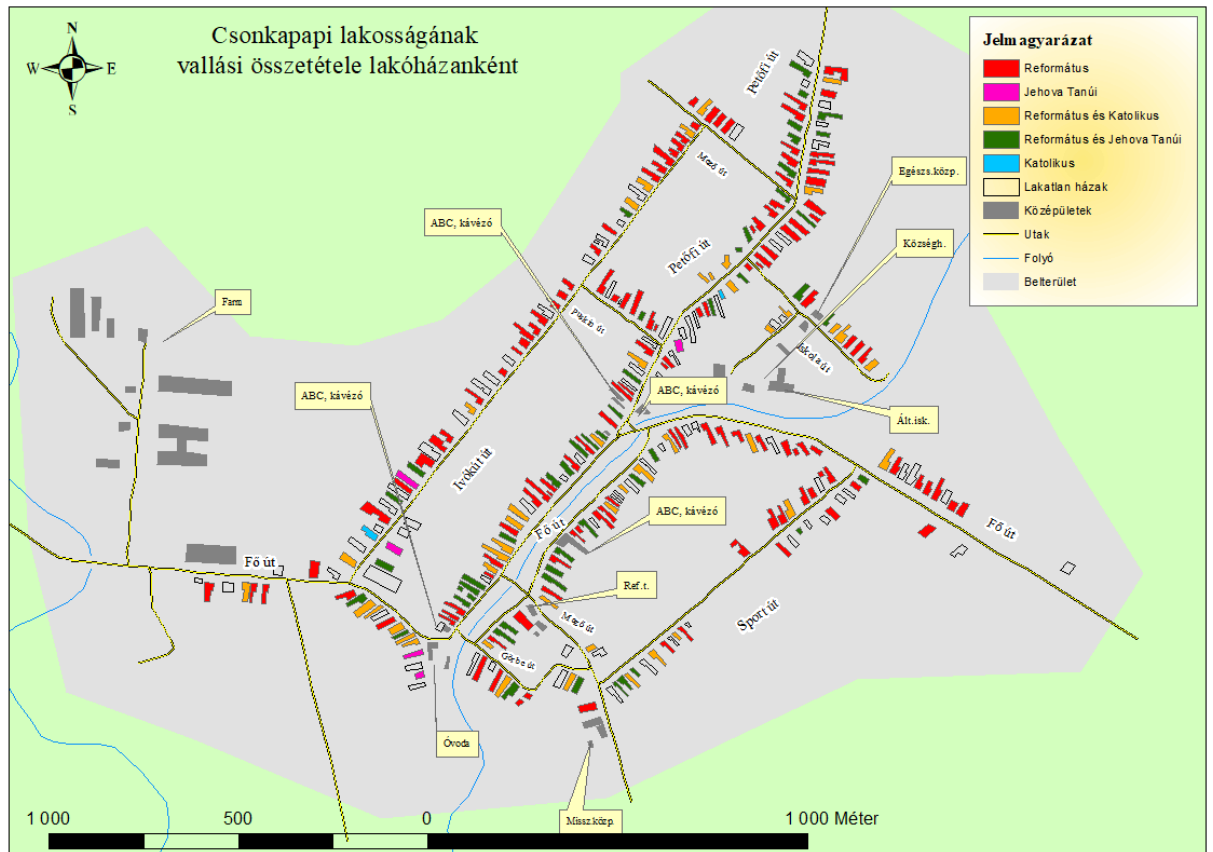
13. ábra. Csonkapapi lakosságának nemzetiségi összetétele lakóházanként

Kutatásunkból kiderült, hogy Csonkapapiban három vallás képviselői élnek: Református, Katolikus és Jehova Tanúi, amelyek közül a településen a reformátusoknak van templomuk. A lakóházak közül a legtöbben (205 ház), Reformátusok élnek. Jehova Tanúi már jóval kevesebb házban- (8 ház), Katolikusok pedig még kevesebb (2 ház) házban élnek. Megfigyelhetőek a vegyes vallású családok is. Öt olyan lakóház van a településen, ahol Reformátusok és katolikusok élnek együtt, illetve három olyan lakóház, ahol Reformátusok és Jehova Tanúi.

14. ábra. A csonkapapi lakóházak lakosainak vallási megoszlása

Lakóházbeli viszonyításban elmondhatjuk, hogy a Csonkapapi lakóházak 92 %-ában Reformátusok-, 4 %-ában Jehova Tanúi-, 1 %-ában Katolikusok-, 2 %-ában Reformátusok és Katolikusok vegyesen-, 1 %-ában pedig Reformátusok és Jehova Tanúi vegyesen élnek.

15. ábra. Csonkapapi lakosságának vallási összetétele lakóházaanként

Csonkapapiban 573 felnőtt, vagyis 18 év fölötti ember él. A nemek megoszlása a következő: 258 férfi és 315 nő. Mivel a 683 (lakosságszám a felmérésünk alapján) személyből 573 felnőtt, így megkapjuk, hogy 110, 18 év alatti fiatal él Csonkapapiban. A fiatalok közül 53 fő tanul a Csonkapapi Általános Iskolában, 20 gyermek jár a Csonkapapi Óvodába, a további 37 fő pedig még nem óvodás korúak, illetve valamelyik középiskolában tanulnak, vagy szakképző intézetekben itthon és Magyarországon is egyaránt.

A településen az 573 felnőtt személyből 450 tartózkodik itthon, 173 férfi és 277 nő. Az említett személyek vagy itthon Ukrajnában dolgoznak, esetleg külföldön (általában Magyarország) vállalnak munkát napi ingázással, nyugdíjasok, vagy pedig még felsőfokú szakképesítésben vesznek részt.

A csonkapapi 573 felnőtt személyből 191 személy dolgozik Ukrajnában, 96 férfi és 95 nő. Az említetteknek általában bejelentett munkahelyük van, de több olyan személy is van, aki Csonkapapiban és környékén vállal alkalmi munkát és ebből próbál itthon megélni.

A következő táblázatban összesítve láthatjuk, hogy az Ukrajnában dolgozók mely településeken, városokban végzik munkájukat.

11. táblázat**Az Ukrajnában dolgozó személyek munkahelyének helyszíne,
és az ott dolgozók száma**

Sorsz.	Települések, városok	Fő
1	Csonkapapi	89
2	Csonkapapi és környéke	27
3	Mezőkaszony	25
4	Beregszász	15
5	Munkács	7
6	Beregsom	5
7	Nagybégány	4
8	Bátyú	3
9	Gát	3
10	Hetyen	3
11	Csonkapapi - Beregszász	2
12	Ukrajna - Magyarország	2
13	Ungvár	1
14	Bótrágy	1
15	Csonkapapi, Mezőkaszony	1
16	Harangláb	1
17	Kispapi	1

Kutatásunkból kiderült, hogy Csonkapapi lakói leginkább Csonkapapiban és környékén vállalnak munkát, a településen munkát biztosít az iskola, óvoda, egészségügyi rendelő, a boltok, kávézók stb., sokan végeznek alkalmi munkát a településen vagy a szomszédos falvakban. Jelentős számban dolgoznak még Csonkapapi lakói a szomszédos Mezőkaszonyban, valamint a legközelebb fekvő városban Beregszászban, valamint Munkácson is. A további lakosok kisebb számban, de a Beregszászi járáson belül vállalnak munkát.

12. táblázat**Az Ukrajnában dolgozó személyek foglalkozása**

Sorsz.	Foglalkozás	Fő	Sorsz.	Foglalkozás	Fő
1	Alkalmi munkás	30	32	Gondozó	1
2	Bolti eladó	17	33	Traktorista	1
3	Farmer	12	34	Autószerelő	1
4	Gyári munkás	11	35	Bába	1
5	Varrónő	10	36	Biológia tanár	1
6	Technikai munkás	9	37	Pszichológus	1
7	Alsós tanítónő	8	38	Cukrász	1
8	Üzemanyag tankoló személy	7	39	Családorvos	1
9	Takarítónő	7	40	Hegesztő	1

10	Vállalkozó	6	41	Fafaragó/asztalos	1
11	Dada	4	42	Fodrász	1
12	Fuvarozó	4	43	Földmérnök	1
13	Varró	3	44	Kasszagép kezelő	1
14	Vasúti pályamunkás	3	45	Katonai nyilvántartó	1
15	Óvónő	3	46	Könyvelő	1
16	Szakács	2	47	Lelkipásztor	1
17	Pék	2	48	Magyar nyelv és irodalom tanár	1
18	Építőipari m.	2	49	Polgármester	1
19	Pincér	2	50	Óvodavezető	1
20	Villanyszerelő	2	51	Patikus	1
21	Angol nyelv és irodalom tanár	2	52	Iskolaigazgató	1
22	Felcser	2	53	Zene tanár	1
23	Méhész	2	54	Postamester	1
24	Asztalos	2	55	Titkárnő	1
25	Újságíró	1	56	Sorvezető	1
26	Adminisztrátor	1	57	Szociális munkás	1
27	Buszsofőr	1	58	Biztonsági őr	1
28	Csordás	1	59	Bolti árufeltöltő	1
29	Előadó tanár	1	60	Könyvtáros	1
30	Történelem tanár	1	61	Matematika tanár	1
31	Történelem-földrajz tanár	1	62	Szerelő	1

Csonkapiban a legtöbb ember (30) alkalmi munkából él meg. Alkalmi munkákat általában a településen vagy a környező településeken vállalnak. Jelentős számban vannak bolti eladók (17), valamint farmerek (12), gyári munkások (11), és varrónők (9) is. Említésre méltó számban vannak a településen technikai munkások, alsós tanítónők, üzemanyag tankoló személyek, takarítónők, vállalkozók, dadák, és fuvarozók. De nem elhanyagolhatók a varrók, vasúti pályamunkások, óvónők, szakácsok, pékek, építőipari munkások, pincérek, villanyszerelők stb. sem.

13. táblázat

Az Ukrajnában dolgozó személyek szakmái

Sorsz.	Szakma	Fő	Sorsz.	Szakma	Fő
1	Középiskolai végzettség	92	22	Pincér	1
2	Általános iskolai végzettség	23	23	Óvodapedagógus/Magyar nyelv és irodalom tanár	1
3	Könyvelő	7	24	Lelkész	1
4	Alsós tanítónő	7	25	Zene tanár	1
5	Felcser	6	26	Matematika tanár	1
6	Villanyszerelő	5	27	Mezőgazdász	1
7	Angol nyelv és irodalom tanár	3	28	Orvos	1

8	Asztalos	3	29	Óvodapedagógus	1
9	Hegesztő	3	30	Patikus	1
10	Bolti eladó	3	31	Szabász	1
11	Gépészmérnök	2	32	Technikus	1
12	Mezőgazdász	2	33	Történelem tanár	1
13	Állatorvos	2	34	Történelem-földrajz tanár	1
14	Fizika tanár	2	35	Traktor sofőr	1
15	Biológus	2	36	Ukrán nyelv és irodalom tanár	1
16	Magyar nyelv és irodalom tanár	2	37	Varrógép szerelő	1
17	Újságíró	1	38	Varrónő	1
18	Matematika tanár	1	39	Agronómus	1
19	Földrajz tanár	1	40	Közgazdász	1
20	Óvodapedagógus/pszichológus	1	41	Autószerelő	1
21	Szakács	1	42	Fodrász	1

A csonkapapi lakosság legnagyobb számban (92 fő) középiskolai végzettséggel rendelkezik. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma (23 fő) már ettől alacsonyabb. A lakosság körében jelentős számban vannak könyvelők (7 fő), alsós tanítónők (7 fő), felcserek (6 fő), villanyszerelők (5 fő). Jellemző szakmák még az angol nyelv és irodalom tanár, asztalos, hegesztő, bolti eladó, gépészmérnök, mezőgazdász, állatorvos, fizika tanár, biológus, magyar nyelv és irodalom tanár stb.

A Csonkapapiban élő 573 felnőtt személy közül 116-an dolgoznak külföldön, 82 férfi és 34 nő. A település lakói általában a magasabb bérezés, és a több munkalehetőség miatt döntenek úgy, hogy külföldön vállalnak munkát, elhagyva akár több hónapra is családjukat, otthonukat. A külföldi munkavállalás a férfiak körében elterjedtebb, de nők körében is jelentősen megfigyelhető. A külföldi munkavállalás a település jövőjére nézve negatívumokat is von maga után, például, hogy a szakképzett munkaerő nem itthon helyezkedik el szakmájában, valamint vannak olyan személyek vagy akár családok is, akik külföldön letelepedést is kezdeményeznek.

14. táblázat

Külföldi munkavállalók munkahelyének helyszíne

Sorszám	Külföldi országok ahol munkát vállalnak	Fő
1	Magyarország	72
2	Csehország	20
3	Németország	9
4	Szlovákia	4
5	Hollandia	3

6	Ausztria	2
7	Tatabánya	2
8	Debrecen	2
9	Budapest	1
10	Franciaország	1

A lakosság legnagyobb számban (72 fő) Magyarországon vállal munkát, amely a szomszédsággal és a magyar nyelv használatával magyarázható. Jelentős számban dolgoznak még Csehországban (20 fő), Németországban (9 fő), és Szlovákiában (4 fő) is. Említendő országok még a külföldi munkavállalással kapcsolatban Hollandia, Ausztria, és Franciaország.

15. táblázat

Külföldi munkavállalók foglalkozása

Sorszám	Foglalkozás	Fő
1	Gyári munkás	49
2	Építőipari munkás	33
3	Pincér	6
4	Idénymunkás	5
5	Mezőgazdasági munkás	3
6	Éttermi munkás	2
7	Kamion sofőr	2
8	Szakács	2
9	Rendszergazda	2
10	Alkalmi munkás	1
11	Asztalos	1
12	Hegesztő	1
13	Irodai alkalmazott	1
14	Magyar nyelv és irodalom tanár	1
15	Manikűrös	1
16	Nevelőnő	1
17	Orvos	1
18	Programozó informatikus	1
19	Ügyintéző	1
20	Sebész	1
21	Alsós tanítónő	1

A külföldön munkát vállalók legnagyobb számban gyári munkásként és építőipari munkásként dolgoznak, ezekben a munkakörökben az emberek könnyebben el tudnak helyezkedni, akár szakma, és diploma nélkül is. Jelentős számban dolgoznak még pincérként, mezőgazdasági munkásként, éttermi munkásként, rendszergazdaként és szakácsként. Kisebb

számban de vannak akik, asztalosként, hegesztőként, orvosként, irodai alkalmazottként, sebészként stb. dolgoznak.

16. táblázat

Külföldi munkavállalók szakmája

Sorsz.	Szakma	Fő	Sorsz.	Szakma	Fő
1	Középiskolai végzettség	60	16	Asztalos	1
2	Általános iskolai végzettség	20	17	Bolti eladó	1
3	Hegesztő	4	18	Cukrász	1
4	Szakács	3	19	Építésmérnök	1
5	Informatikus	2	20	Fizika tanár	1
6	Varrógép szerelő	2	21	Jogász	1
7	Fodrász	2	22	Kamion sofőr	1
8	Alsós tanítónő	1	23	Könyvelő	1
9	Angol nyelv és irodalom tanár	1	24	Logisztikai szakember	1
10	Magyar nyelv és irodalom tanár	1	25	Óvodapedagógus	1
11	Manikűrös	1	26	Orvos	1
12	Nyelvész (magyar-angol)	1	27	Sebész	1
13	Sofőr	1	28	Varró	1
14	Történelem tanár	1	29	Pincér	1
15	Traktorista	1			

A külföldön munkát vállaló személyek sokan (60 fő) csak középiskolai végzettséggel rendelkeznek, valamint számos (20 fő) ember általános iskolai végzettséggel rendelkezik. De dolgoznak külföldön olyan személyek is, akik diplomával rendelkeznek (35 fő), ezek közül van, aki a szakmájában helyezkedik el külföldön, de vannak olyanok is, akik más munkakörben vállalnak munkát.

A már többször említett 573 csonkapapi felnőttből 245 személy nem dolgozik, nemenként 69 férfiról és 176 nőről van szó. A nem dolgozók/munkanélküliek csoportjába itt az öregségi-, és a rokkant nyugdíjasok tartoznak, illetve azok a személyek akik nem találnak munkát, vagy nem tudnak elhelyezkedni szakmájukban. Ide tartoznak még azok az édesanyák, amelyek kisgyermeküket nevelik, vagy otthonukban a háztartást vezetik. A legtöbb nő a közelben vállalna munkát, hogy könnyebben el tudja végezni az otthoni feladatait a család körül, de a kevés munkalehetőség miatt ez nem lehetséges.

17. táblázat**A nem dolgozó személyek munkanélküliségének okai**

Sorszám	Nem dolgozik, mert...	Fő
1	Nyugdíjas	163
2	Háztartásbeli	47
3	GYES (szülési szabadság)	16
4	Rokkant nyugdíjas	11
5	Nem talál megfelelő munkalehetőséget	6
6	Beteg gondozó	1

A nem dolgozó személyek közül a legtöbben (163 fő) nyugdíjasok, és háztartásbeliek (47 fő). De vannak anyukák, akik szülési szabadságon vannak, valamint vannak személyek, akik nem találnak megfelelő munkalehetőséget, beteget gondoznak, vagy rokkant nyugdíjasok, vagyis nem tudnak munkát vállalni.

18. táblázat**A nem dolgozó személyek szakmái**

Sorsz.	Szakma	Fő	Sorsz.	Szakma	Fő
1	Általános iskolai végzettség	125	14	Mezőgazdász	1
2	Középiskolai végzettség	79	15	Mozdonyvezető	1
3	Bolti eladó	5	16	Óvónő	1
4	Könyvelő	4	17	Alsós tanár	1
5	Varrónő	4	18	Traktorista	1
6	Gépkocsi vezető	3	19	Zene pedagógus	1
7	Felcser	3	20	Agronómus	1
8	Gépkezelő	2	21	Asztalos	1
9	Fizika tanár	2	22	Gyógyszerész/patikus	1
10	Magyar nyelv és irodalom tanár	2	23	Matematika tanár	1
11	Jogász	1	24	Óvodapedagógus	1
12	Könyvtáros	1	25	Történelem tanár	1
13	Pincér	1			

A nem dolgozó személyek közül a legtöbben általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ezek azok az idősebb nyugdíjas korosztály, akik régen csak az általános iskolákat fejezték be, majd munkába is álltak. Vannak személyek, akik középiskolai végzettséggel rendelkeznek, de számos szakmával rendelkező személy is van.

A csonkapiban élő 537 felnőtt személyből 21-en még tanulnak valamely egyetemeken, 11 fiú és 10 lány.

19. táblázat**Települések, ahol a felnőtt tanulók tanulmányaikat folytatják**

Sorszám	Település	Fő
1	Nagydobrony	6
2	Budapest	5
3	Debrecen	4
4	Beregszász	3
5	Mezőkaszony	1
6	Ungvár	1
7	Vásárosnamény	1

A felnőtt tanulók szinte megosztottan tanulnak itthon és külföldön. Itthon 11-en folytatják tanulmányaikat Nagydobronyban, Beregszászban, Ungváron, Kaszonyban. Külföldön pedig 10-en tanulnak, Budapesten, Debrecenben és Vásárosnaményban. Külföldre általában a tanulók a szakok bőségesebb kínálata, és a magyar nyelv használata miatt mennek tanulni. De az utóbbi időben már Kárpátalján is egyre több lehetőség van felsőfokú szakképesítést szerezni magyar nyelven, több különböző szakon.

20. táblázat**A szakok, amelyeken a tanulók tanulmányaikat folytatják**

Sorsz.	Szak	Fő
1	Informatika	3
2	Alkalmazott matematika	1
3	Ének - zene	1
4	Építészmérnök	1
5	Jogász	1
6	Környezetvédelmi szakember	1
7	Középiskola	1
8	Magyar nyelv és irodalom tanár	1
9	Műszaki kar	1
10	Óvodapedagógia	1
11	Programozó informatikus	1
12	Szakács	1
13	Számvitel és adóügy	1
14	Szociálpedagógia	1
15	Teológia	1
16	Villanyszerelő	1
17	Autószerelő	1
18	Kozmetikus	1

A 21 tanuló 18 különböző szakon folytatja tanulmányait, amelyek közül az informatika a legnépszerűbb. A változatos szakok is mutatják, hogy minden ember más, és más milyen az érdeklődési körük.

3.3. A KÉT TELEPÜLÉS HUMÁNERŐFORRÁSÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ JELLEMZÉSE

Hetyenben 247 épület (lakóház, boltok, templom, iskola, óvoda stb.), Csonkapapiban pedig 327 épület található. Felmérésünk alapján Hetyen lakossága 558 fő, Csonkapapi lakosság száma ennél magasabb 683 fő.

Hetyenben az épületek 31%-a üres, Csonkapapiban hasonló az arány, az épületek 32%-a üres. A hetyeni épületek 10%-ában, a csonkapapi épületek 15%-ában él egyedül 1 személy. Természetesen vannak olyan épületek, ahol szintén alacsony a lakosság szám, és csak két személy él. A két fős lakóházak a két településen viszonylag egyforma arányúak. A hetyeni épületek 16%-ában, a csonkapapi épületek 13%-ában él két személy. Mindkét településen megfigyelhetők olyan lakóházak, ahol többen, például 5-6 személy él. Míg Hetyenben az épületek 7%-ában, addig Csonkapapiban 9%-ában élnek öten. A hat fős lakóházak Hetyenben 7%-ot, viszont Csonkapapiban csak 3%-ot tesznek ki.

A két vizsgált település magyar falunak mondható, mivel mindkét településen 90% fölött van a magyarok által lakott házak aránya. A két település közül Csonkapapiban magasabb a magyarok által lakott házak aránya, 97%, Hetyenben kicsit alacsonyabb, 94%. Hetyenben cigány nemzetiségű emberek is élnek, a lakóházak 4%-ában, Csonkapapiban viszont nem élnek cigányok. Hetyenben a lakóházak 2%-ában élnek ukrán személyek, Csonkapapiban csak 0,4%-ában, de itt vannak vegyes ukrán-magyar nemzetiségű lakóházak is, arányuk 2%. Hetyen nemzetiségi összetételével szemben Csonkapapiban orosz ajkú személyek is élnek, igaz, nagyon kevesen, arányuk a lakóházak közül mindössze 0,4%.

Mindkét vizsgált településen élnek Reformátusok és Jehova Tanúi is, viszont Hetyenben élnek még Pravoszláv vallású emberek is, Csonkapapiban pedig Katolikusok.

Csonkapapiban magasabb a Reformátusok aránya mivel itt a lakóházak 92%-ában, Hetyenben pedig a lakóházak 87%-ában élnek Reformátusok. A Jehova Tanúi által lakott lakóházak viszont Hetyenben mutatnak magasabb értéket, 7%-ot, Csonkapapiban pedig csak 4%-ot. Mindkét településen alacsony értéket mutat a további vallások aránya, ami 1-1%. De míg Hetyenben a lakóházak 1%-ában Pravoszlávok, addig Csonkapapiban a lakóházak 1%-ában Katolikusok élnek. Mindkét település esetében megfigyelhetők olyan lakóházak, ahol Reformátusok és Jehova Tanúi vegyesen élnek. Hetyenben ez az arány 5%, de Csonkapapiban mindössze csak 1%. Csonkapapiban vannak Reformátusok és Katolikusok által vegyesen lakott lakóházak is, melyek aránya 2%.

Csonkapapiban a lakosság 84%-a felnőtt, 16%-a pedig 18 év alatti személy, Hetyenben is hasonlóak az arányok, a lakosság 80%-a felnőtt, 20%-a pedig 18 év alatti személy. A kapott adatok alapján azt figyelhetjük meg, hogy Csonkapapiban a lakosságszámhoz viszonyítva alacsonyabb a fiatalok aránya mint Hetyenben, vagyis nagyobb veszélyt jelenthet a lakosság elöregedése.

Csonkapapiban a felnőtt lakosság 45%-a férfi, 55%-a pedig nő. Hetyenben a férfi nő arány közötti különbség kevesebb, mivel a felnőtt lakosság 49%-át teszik ki a férfiak és 51%-át a nők.

A településeken szinte azonos arányt mutat a felnőtt személyek itthon tartózkodási aránya. Csonkapapiban a felnőttek 78%-a, Hetyenben pedig a felnőttek 76%-a tartózkodik itthon. Mindkét településen a nők tartózkodnak itthon magasabb számban. Az itthon tartózkodó személyek azok, akik „itthon” Ukrajnában dolgoznak, vagy nem dolgoznak, nyugdíjasok, esetleg még felsőfokú szakképesítésben vesznek részt.

A két településen az Ukrajnában munkát vállalók aránya szinte megegyezik, Csonkapapiban a felnőttek 33%-a, Hetyenben pedig a felnőttek 31%-a dolgozik Ukrajnában. Az említetteknek általában bejelentett munkahelyük van, de több olyan személy is van, akik a településeken és környékükön vállalnak akár alkalmi munkát, és ebből próbálnak itthon megélni.

A hetyeniek, és a csonkapapiak közül is a legtöbben a településükön vagy annak környékén vállalnak munkát. Az Ukrajnában dolgozó hetyeniek 40%-a dolgozik Hetyenben, és 14%-a Hetyenben és annak környékén. Az Ukrajnában dolgozó csonkapapiak 47%-a dolgozik Csonkapapiban, és 14%-a Csonkapapiban és annak környékén. Mindkét településről dolgoznak személyek Mezőkaszonyban, a csonkapapiak 13%-a, a hetyeniek 12%-a. Szintén mindkét településről dolgoznak a településekhez legközelebb fekvő városban, Beregszászban. A Beregszászban dolgozók közül a hetyeniek aránya a magasabb. A hetyeniek 14%-a dolgozik ott (20 személy), de a csonkapapiak mindössze csak 8%-a (15 személy). Természetesen mindkét település lakói dolgoznak még más falvakban, városokban, de azok aránya már jóval alacsonyabb. Jellemző városok és falvak még: Bátyú, Jánosi, Ungvár, Munkács, Nagybégány, Nagydobrony, Beregsom, Gát, Bótrágy, Harangláb.

Mindkét településen az itthon munkát vállalók közül a legtöbben alkalmi munkát végeznek., s arányuk megegyezik. Mindkét településen az itthon dolgozók 16%-a dolgozik alkalmi munkásként. Mindkét vizsgált településen dolgoznak személyek gyári munkásként, Hetyenben magasabb az arányuk, majdnem kétszerese a csonkapapi aránynak. Az itthon dolgozó hetyeniek 11%-a, és a csonkapapiak 6%-a dolgozik gyárakban. A varrók/varrónők

aránya szinte megegyezik a két településen, az itthon dolgozó hetenyiek 9%-a, és a csonkapapiak 7%-a dolgozik varrodában. A farmerként dolgozók aránya között is mindössze 1% eltérés van. Az itthon dolgozó hetenyiek 7%-a, és a csonkapapiak 6%-a dolgozik farmerként. A technikai munkások aránya teljes egészében megegyezik a két településen, arányuk 5-5%. A bolti eladók munkakör jellemző még mindkét településen, de Csonkapapiban arányuk duplája 9%, míg Hetyenben csak 4%. Mindkét településen 4-4%-os arány maradt még a jellemzőbb munkakörök közül, Csonkapapiban az itthon dolgozók 4%-a dolgozik alsós tanárként, Hetyenben pedig az itthon dolgozók 4%-a kőművesként dolgozik. További munkakörök melyek már kisebb arányban fordulnak elő a településeken: üzemanyag tankoló személy, takarítónő, vállalkozó, dada, fuvarozó, vasúti pályamunkás, óvónő, szakács, pék, buszsofőr, mezőgazdasági munkás, vállalkozó, méhészt, magyar nyelv és irodalom tanár, felcser, autószerelő stb.

A településeken a legtöbb személy középiskolai végzettséggel rendelkezik, de arányuk Hetyenben magasabb. Az Ukrajnában dolgozó hetenyi személyek 66%-ának, a csonkapapiak 48%-ának van középiskolai végzettsége. Az Általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya már sokkal alacsonyabb, és a két településen pont fordítva figyelhető meg, Csonkapapiban magasabb az arányuk. A csonkapapiak 12%-a, a hetenyiek 5%-a rendelkezik általános iskolai végzettséggel. Hetyenben és Csonkapapiban egyforma arányban 4-4%-ban élnek tanítónő/alsós tanítónő szakos személyek. A Csonkapapiban élők körében jellemző szakma még a könyvelő, mely 4%-ot tesz ki, valamint a felcser 3%-os aránnyal, és a villanyszerelő szintén 3%-os aránnyal. Hetyenben pedig az Ukrajnában dolgozó személyek 2%-a agronómus, 2%-a bolti eladó, és 1%-a ápoló szakmai képesítéssel rendelkezik. További jellemző ám kevés %-os arányt mutató szakmák Csonkapapiban és Hetyenben: magyar nyelv és irodalom tanár, ukrán nyelv és irodalom tanár, ács, képzőművész, mezőgazdász, fodrász, óvónő, varrónő, angol nyelv és irodalom tanár, asztalos, hegesztő, gépészmérnök, állatorvos, fizika tanár, biológus, újságíró, matematika tanár, földrajz tanár, óvodapedagógus/pszichológus, szakács, patikus.

Mindkét vizsgált településen megfigyelhető, hogy az emberek külföldön vállalnak munkát általában a magasabb bérezés, és több munkalehetőség miatt, elhagyva akár több hónapra is családjukat, otthonukat. Hetyenben 2%-al magasabb a külföldi munkavállalók aránya mint Csonkapapiban. Mivel a hetenyi felnőtt személyek 22%-a, a csonkapapi felnőtt személyek 20%-a vállal külföldön munkát. Mindkét településen egyformán figyelhető meg, hogy nagyobb arányban a férfiak utaznak külföldre a munkalehetőségek miatt. Hetyenben is

és Csonkapapiban is a külföldi munkavállalók közül a férfiak aránya 70% fölött, a nők arány pedig 20% fölött van.

A külföldön munkát vállaló hetenyiek mindössze négy országot céloznak meg, a csonkapapiak pedig hét országot. Az első három helyen szereplő országok megegyeznek a két településen. A külföldön munkát vállaló csonkapapi személyek 66%-a, a hetenyi személyek 57%-a dolgozik Magyarországon. Csehországba viszont több hetenyi személy jár dolgozni, a külföldi munkavállalók 29%-a, csonkapapiban ez az arány 17%. Németországban a két településről szinte azonos arányban vállalnak munkát, a hetenyiek 10%-a, és a csonkapapiak 8%-a. Hetenyiek dolgoznak Angliában is, a külföldi munkavállalók 4%-a. A csonkapapiak pedig Szlovákiában vállalnak még munkát, a munkavállalók 3%-a. Valamint csonkapapiak dolgoznak még Hollandiában, Ausztriában és Franciaországban is, ezen országokban már nagyon alacsony arányban.

A külföldön munkát vállaló személyek általában gyári munkásként dolgoznak. Hetenyben és Csonkapapiban is a gyári munkások aránya a legmagasabb a külföldön munkát vállalók közül. A külföldön munkát vállaló hetenyi személyek 48%-a, a csonkapapi személyek 42%-a dolgozik gyári munkásként. A másik legjellemzőbb szakma amelyben elhelyezkednek külföldön az csak a férfiakra jellemző, a kőművesek/építőipari munkások. Kőművesként/építőipari munkásként a külföldön munkát vállaló csonkapapi személyek 28%-a, a hetenyi személyek 25%-a dolgozik. Egyforma arányban dolgoznak pincérként a két településről, 3-3%-ban. A hetenyiek körében még jellemző, hogy valamilyen alkalmi munkát végeznek külföldön 8%-os arányban, és éttermi munkásként 5%-os arányban. A csonkapapiak pedig idénymunkát vállalnak, 4%-os arányban, és mezőgazdasági munkásként dolgoznak 3%-os arányban. További foglalkozások még a két településről, amelyek már kisebb arányban fordulnak elő: ápoló, bolti eladó, szakács, hegesztő, sofőr, kamion sofőr, asztalos, irodai alkalmazott, magyar nyelv és irodalom tanár, nevelőnő, orvos stb.

A külföldön dolgozó személyek legnagyobb arányban középiskolai végzettséggel rendelkeznek. De előfordul, hogy diplomás, szakmával rendelkezők is külföldön vállalnak munkát a magasabb bérezések miatt, de nem feltétlen helyezkednek el szakmájukban. A külföldön dolgozó hetenyi személyek 69%-a, a csonkapapi személyek 52%-a rendelkezik csak középiskolai végzettséggel. Természetesen vannak olyan külföldön dolgozó személyek is akik csak általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ezek aránya a Csonkapapiaknál magasabb 17%, a hetenyieknél csak 5%. A következő arány mindkét településen a 3%. A külföldön munkát vállaló csonkapapiak 3%-a hegesztői, a hetenyiek 3%-a pincéri szakmával rendelkezik. A hetenyiek 2%-ának van felcser, és cukrász szakképesítése, a csonkapapiak 2%-

ának van szakács, és informatikus szakképesítése. További szakmák amelyekkel a külföldön munkát vállaló személyek rendelkeznek mindkét településről: varrógép szerelő, fodrász, alsós tanítónő, angol nyelv és irodalom tanár, magyar nyelv és irodalom tanár, manikűrös, történelem tanár, óvodapedagógus, koreográfus, testnevelés tanár, könyvelő, kémia és biológia tanár stb.

A hetenyi felnőttek 44%-a, a csonkapapi felnőttek 43%-a nem dolgozik. A nem dolgozók csoportjába az öregségi-, és a rokkant nyugdíjasok tartoznak, valamint a munkanélküliek, és azok az édesanyák akik kisgyermeküket nevelik otthon, vagy a háztartást vezetik. Mindkét településen a nők aránya magasabb ebben a kategóriában. Hetyenben a nem dolgozó felnőtt személyek megoszlása: 31% férfi, 69% nő. Csonkapapiban a nem dolgozó felnőtt személyek megoszlása: 28% férfi, 72% nő.

Mindkét településen a nem dolgozó személyek közül a nyugdíjasok aránya a legnagyobb, 60% fölötti értékekkel. Csonkapapiban magasabb az arány, itt a nem dolgozók 66,5%-a nyugdíjas, Hetyenben pedig a 63%-a. A két településen hasonló értékben mutatkozik a háztartásbeliek aránya, míg Hetyenben a nem dolgozók 24%-a háztartásbeli, addig Csonkapapiban a 19%-a. Mindkét településen vannak személyek, akik rokkantsági nyugdíjasok, vagy szülési szabadságon vannak. Hetyenben a rokkantsági nyugdíjasok aránya magasabb, Csonkapapiban pedig a szülési szabadságon lévőké. A nem dolgozó hetenyiek 6%-rokkantsági nyugdíjban részesül, a csonkapapiak 4,5%. A nem dolgozó csonkapapi nők 6,5%-a, a hetenyi nők 4%-a van szülési szabadságon. További okok a két településről, amelyek miatt nem dolgoznak a személyek: nem találnak megfelelő munkát, beteget gondoznak, leépítés miatt elvesztette munkahelyét, kedvezményes nyugdíjban részesül, vagy egészségügyi okok miatt nem tud munkát vállalni.

A nem dolgozó személyek szakmáit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy mindkét településen a nem dolgozó legtöbb személynek középiskolai, vagy pedig általános iskolai végzettsége van, általában az idősebb nyugdíjas korosztály tartozik ezekbe a csoportokba.

A nem dolgozó hetenyiek 60%-ának, a csonkapapiak 51%-ának van középiskolai végzettsége. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya szinte megegyezik, a nem dolgozó csonkapapiak 32%-a, a hetenyiek 31%-a rendelkezik általános iskolai végzettséggel. De számos szakmával rendelkező személy is van, arányuk viszont alacsony. Legjellemzőbb szakmák a két településről: cukrász, fodrász, bolti eladó, könyvelő, varrónő, gépkocsivezető, felcser, gépkezelő, fizika tanár, magyar nyelv és irodalom tanár, tanítónő, földrajz tanár, biológia tanár, pincér, óvónő stb.

A középiskolai tanulmányaik után tovább tanulók aránya Csonkapapiban magasabb. A csonkapapiak 4%-a, a hetyeniek 2,2%-a tanul valamely felsőfokú intézetben. A hetyesi fiatalok közül a legtöbben Beregszászban tanulnak, arányuk 40%, a csonkapapiak közül a legtöbben Nagydobronyban 29%. Mindkét település esetében az arányokat vizsgálva a második helyen Budapest áll. A csonkapapi fiatalok 24%-a, a hetyeniek 20%-a folytatja tanulmányait Budapesten. Az értékeket vizsgálva a harmadik helyen is azonos város áll, Debrecen. A hetyeniek 20%-a, a csonkapapiak 19%-a tanul Debrecenben. A Csonkapapi fiatalok jelentős arányban (14%) tanulnak még Beregszászban. Említendő helyszínek még tanulás szempontjából: Ungvár, Kisvárda, Vásárosnamény.

A szakokat tekintve, amelyeken a fiatalok folytatják tanulmányaikat Csonkapapiból kiemelendő az informatika, mivel a tanulók 14%-a folytatja ezen a szakon tanulmányait. Csonkapapiban további 17 különböző szak, Hetyenben pedig 10 szak népszerű. A két településről jellemző szakok, a teljesség igénye nélkül: alkalmazott matematika, zeneművészet, óvodapedagógia, szakács, villanszerelő, autószerelő, kozmetikus, fogtechnikus, patikus, földrajz tanár, történelem tanár stb.

KÖVETKEZTETÉSEK

Kutatásunkból kiderült, hogy Hetyenben az épületek 31%-a üres, Csonkapapiban hasonló az arány, az épületek 32%-a üres, mindkét településen ez a legmagasabb arány. Az üres épületek a boltokat, templomot, iskolát, óvodát stb. is magába foglalja, de legjelentősebben a lakatlan házakat. A lakatlan, üres házak kialakulása mindkét településen elsősorban a migrációval magyarázható, valamint előfordul az egyes családok kihalása is. A “családok kihalása” alatt azt értjük, hogy vagy nem születnek utódok egy családon belül, vagy pedig a fiatalok külföldre költöznek, s nem maradnak szülőfalujukban.

Hetyen és Csonkapapi is magyar falunak mondható, mivel mindkét településen 90% fölött van a magyarok által lakott házak aránya.

Mindkét vizsgált településen a lakók többsége Református, de jelentős a számuk a Jehova Tanúi vallást gyakorlóknak is (Hetyenben magasabb).

A két településen 80% fölött van a felnőttek aránya, vagyis kevés a fiatalok aránya. A kapott érték meglátszik a települések lakosságszámának folyamatos csökkenésén, és a társadalom elöregedésén is.

Hetyenben és Csonkapapiban is 30% körüli az Ukrajnában dolgozók aránya. Szintén jelentős arányban, kb. 20%, vállalnak külföldön munkát az emberek, a magasabb bérezések miatt. A külföldi munkavállalásban mindkét településen a férfiak aránya jóval magasabb, mint a nőké, mivel általában a nők itthon maradnak gyermekeikkel. Mindkét település lakói legnagyobb számban Magyarországra járnak dolgozni a magasabb bérek és nyelvi korlátok hiánya miatt. Többen utaznak el dolgozni Csehországba is több hónapra, mert ott a magyarokkal tanított ukrán és orosz nyelveket tudják használni, mely nyelvek sokban hasonlítanak a cseh nyelvhez.

A legtöbb esetben külföldön gyári munkásként vagy kőművesként/építőipari munkásként, pincéerként dolgoznak az emberek, mivel ezekhez a munkakörökhöz nem szükséges szakmai képesítés, hanem elegendő a középiskolai végzettség, amellyel a legtöbb személy rendelkezik. Azonban előfordul olyan eset is, hogy szakmával rendelkezők is külföldön keresnek munkát a magasabb fizetések miatt.

Csonkapapiban a lakosság 43 %-a, Hetyenben pedig a lakosság 44 %-a nem dolgozik. Azok a személyek akik nem dolgoznak, 60% fölötti arányban mindkét településen a nyugdíjasok. De vannak háztartásbeli nők, és munkanélküli személyek is, akik napi ingázással járnak át Magyarországra dolgozni, kereskedni.

A középiskolai tanulmányaik után tovább tanulók legmagasabb arányban (30-50%) Beregszászban és Nagydobronyban folytatják tanulmányaikat, mivel az oktatás ezeken a helyeken magyar nyelven folyik. De többen választanak Magyarországi intézményeket is az érettségi után, szintén a magyar nyelv használata miatt, a következő városokban: Budapest, Debrecen, Vásárosnamény, Kisvárdá.

A két település jövőjét tekintve nem sok fejlődést tudok elképzelni, sőt folyamatos hanyatlást. A népességszám folyamatos csökkenése folytatódhat mivel folyamatos az elvándorlás és a születésszámok csökkenése. A munkahelyek hiánya szerintem továbbra is probléma marad, valamint a bezárás veszélyeztetheti az iskolákat, és óvodákat az alacsony gyermeklétszám miatt, ami további munkahelyek elvesztésével jár. Az említett problémák talán Hetyent nagyobb mértékben veszélyeztetik, mint Csonkapapit.

ÖSSZEGZÉS

A munka első részében Hetyen és Csonkapapi települések általános jellemzésével foglalkoztunk (földrajzi fekvés, történelem, népesség, gazdaság).

Felkutattuk azokat az irodalmakat, évfolyammunkákat, szakdolgozatokat, amelyek ezeket a településeket dolgozzák fel, melyek majd munkánk alapjául szolgáltak.

Kutatási módszerünk ezen munkában is a terepi felmérés kérdőíves formája volt. A tavalyi munka keretein belül Hetyenben kitöltött 247 kérdőív mellett, idén Csonkapapiban 327 kérdőívet töltöttünk ki. A felméréshez a tavaly is használt egyszerű és rövid kérdőívet használtuk fel, felkeresve a lakóházakban élő személyeket. A lakosok segítőkészek voltak a kitöltés kapcsán.

A munka keretein belül a Csonkapapiban kitöltött kérdőívek eredményeként megkaptuk a település népességszámát, nemzetiségi- és vallási összetételét, a felnőtt férfiak és nők számát. Továbbá kiderült, hogy a felnőtt személyek itthon Ukrajnában vagy esetleg külföldön vállalnak-e munkát, milyen munkakörben dolgoznak, s ehhez képest milyen szakmai képesítéssel rendelkeznek. A munkanélküliek arányáról, okáról és szakmájáról is kaptunk adatokat. Kiderült a középiskola befejezése után hányan folytatják tanulmányaikat felsőfokon valamely szakon, s mely városokban teszik ezt.

A kutatás elvégzése által megkapott adatokat Excel táblázatban összesítettük, majd a táblázatot az SPSS program segítségével elemeztük ki. Az eredmények alapján készítettük el a jellemzést, táblázatokat, ábrákat és térképeket.

A munka fő részében (Eredmények) összehasonlítottuk a két településről kapott adatokat, információkat.

Úgy véljük, a munkánk elején kitűzött célokat sikeresen teljesítettük.

IRODALOMJEGYZÉK

1. Botlik József – Dupka György (1993): Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest.
2. Csonkapapi Polgármesteri hivatal, 2019
3. Kovács Katalin (2016): Hetyen népességföldrajza. Beregszász (Évfolyammunka)
4. Kovács Katalin (2018): A külföldön dolgozók jövőképek vizsgálat a Kaszonyi mikrorégió lakói körében. Beregszász (Szakdolgozat)
5. Lehoczky Tivadar (1996): Bereg vármegye. Hatodik Síp Alapítvány–Mandátum Kiadó, Budapest-Beregszász
6. Molnár József – Molnár D. István (2005): Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében. Kiadja a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség Tankönyv- és Taneszköztanácsa, Beregszász, 2005
7. Molnár József, 2009: Beregszászi járás. In Baranyi Béla (szerk.): Kárpátalja. Dialóg Campus Kiadó, Pécs-Budapest, 2009.
8. Pallagi László (2010): Csonkapapi térszerkezeti fejlődése. Beregszász (Szakdolgozat)

INTERNETES FORRÁSOK

9. <https://www.google.com/maps/place/Csonkapapi,+K%C3%A1rp%C3%A1talja,+90221/@48.269412,22.4133293,15z/data=!3m1!4b1!4m5!3m4!1s0x4738f7ea3918fa5d:0x360836b2b0a27450!8m2!3d48.2683894!4d22.42497?hl=hu> (Letöltés ideje: 2020. november 22)
10. <http://www.karpatalja.ma/karpatalja/oktatas/nagyon-sok-turelmet-es-szeretetet-igenyelnek-fogyatekkal-elok-napkozi-otthona-hetyenben/> (Letöltés ideje: 2019. december 2)
11. <http://www.karpataljaturizmus.hu/index.php?p=h&a=91>, VERECKE TOUR Tourinform és Szolgáltató Iroda, Csonkapapi (Letöltés ideje: 2020. december 15)
12. <https://www.google.com/maps/place/Hetyen,+K%C3%A1rp%C3%A1talja,+90222/@48.279407,22.3808967,12z/data=!4m5!3m4!1s0x4738f774c8fa7c19:0xd8e3e5a0d1d18d4c!8m2!3d48.2764461!4d22.3824306?hl=hu> (Letöltés ideje: 2019. november 24)
13. <https://www.karpatinfo.net/uticel/hetyen> (Letöltés ideje: 2019. november 8)

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra. Hetyen elhelyezkedése	7
2. ábra. Csonkapapi elhelyezkedése.....	11
3. ábra. Kérdőív	14
4. ábra. Hetyen lakóházainak népessége	15
5. ábra. Hetyen lakóházainak lakosság száma	16
6. ábra. Hetyen nemzetiségi összetétele	17
7. ábra. Hetyen lakosságának nemzetiségi összetétele lakóházanként	17
8. ábra. A hetyeni lakóházak lakosainak vallási megoszlása	18
9. ábra. Hetyen lakosságának vallási összetétele lakóházanként	19
10. ábra. Csonkapapi lakóházainak népessége	26
11. ábra. Csonkapapi lakóházainak lakosság száma.....	27
12. ábra. Csonkapapi lakóházainak nemzetiségi összetétele	28
13. ábra. Csonkapapi lakosságának nemzetiségi összetétele lakóházanként.....	28
14. ábra. A csonkapapi lakóházak lakosainak vallási megoszlása	29
15. ábra. Csonkapapi lakosságának vallási összetétele lakóházanként	30

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó emberek munkahelyének helyszíne, és az ott dolgozók száma	20
2. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó személyek foglalkozása.....	20
3. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó személyek szakmái.....	21
4. táblázat. Külföldi munkavállalók munkahelyének helyszíne	22
5. táblázat. Külföldi munkavállalók foglalkozása	23
6. táblázat. Külföldi munkavállalók szakmája.....	23
7. táblázat. A nem dolgozók munkanélküliségének okai	24
8. táblázat. A nem dolgozók szakmája	24
9. táblázat. A felnőtt tanulók tanulmányi végzésének helyszíne	25
10. táblázat. A szakok, amelyeken a tanulók tanulmányaikat folytatják.....	25
11. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó személyek munkahelyének helyszíne, és az ott dolgozók száma	31
12. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó személyek foglalkozása.....	31
13. táblázat. Az Ukrajnában dolgozó személyek szakmái.....	32
14. táblázat. Külföldi munkavállalók munkahelyének helyszíne	33
15. táblázat. Külföldi munkavállalók foglalkozása	34
16. táblázat. Külföldi munkavállalók szakmája.....	35
17. táblázat. A nem dolgozó személyek munkanélküliségének okai.....	36
18. táblázat. A nem dolgozó személyek szakmái	36
19. táblázat. Települések, ahol a felnőtt tanulók tanulmányaikat folytatják	37
20. táblázat. A szakok, amelyeken a tanulók tanulmányaikat folytatják.....	37

РЕЗІЮМЕ

У першій частині нашої роботи наведена про загальна характеристика населених пунктів Гетен та Попово (географічне розташування, історія, населення, економіка).

У наступній частині роботи ознайомлюємося з літературою, дипломними роботами, дисертаціями, у яких описуються населені пункти, які являються основою нашого дослідження.

Основним методом дослідження було анкетування. В рамках минулорічної курсової роботи у населеному пункті Гетен було заповнено загалом 247 анкет, а цього року заповнено ще 327 анкет у селі Попово. Для опитування було використано просту та коротку анкету, яка використовувалася і минулого року. При дослідженні ми опитували людей, які мешкають у поселеннях.

В результаті опитування ми отримали наступні дані: чисельність населення, етнічний та релігійний склад населеного пункту, кількість дорослих чоловіків та жінок. Також було виявлено, де саме влаштовуються на роботу доросле населення (в Україні або за кордоном), ким вони працюють та яку професійну кваліфікацію мають. Також отримали дані про частку безробітних у селі, причину їхньої безробітності та яку професію мають ці особи. Виявилось, скільки людей продовжують навчання у вищих навчальних закладах, та де вони навчаються.

Дані, отримані в результаті дослідження, були оброблені в таблиці Excel, а потім таблицю проаналізовано за допомогою комп'ютерної статистичної програми SPSS. На основі цих досліджень ми зробили характеристику двох поселень, склали таблиці, діаграми та карти.

В основній частині роботи (Результати) ми порівняли дані та інформацію, які отримали з двох населених пунктів.

На нашу думку, ми досягли своєї мети, поставлену на початку нашої роботи.

NYILATKOZAT

Alulírott, Kornicki Ádám földrajz szakos hallgató, kijelentem, hogy a dolgozatomat a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán, a Földtudományi és Turizmus Tanszéken készítettem, földrajztanári diploma megszerzése végett.

Kijelentem, hogy a dolgozatot más szakon korábban nem védtem meg, saját munkám eredménye, és csak a hivatkozott forrásokat (szakirodalom, eszközök stb.) használtam fel.

Tudomásul veszem, hogy a dolgozatomat a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola könyvtárában, a kölcsönözhető könyvek között helyezik el.

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1007780729

Дата перевірки:
08.05.2021 09:38:15 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet

Дата заїту:
08.05.2021 09:38:22 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: Корницькі Адам Вейлович_ГЕОГР

Кількість сторінок: 52 Кількість слів: 10077 Кількість символів: 80929 Розмір файлу: 1.78 MB ID файлу: 1007833341

2.35% Схожість

Найбільша схожість: 1.12% з Інтернет-джерелом (<http://genius-ja.uz.ua/images/files/orosz-istvanizakdolgozat.pdf>)

2.35% Джерела з Інтернету

159

Сторінка 54

Пошук збігів з бібліотекою не проводиться

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-заїті.

Замінені символи

2